Camí Ral 28

Butlletí informatiu i d'opinió Vila de Copons

Agost de 2009 número 28 / Butlletí / Full municipal

Ajuntament de Copons

Copons

Camí Ral 28

Butlletí informatiu i d'opinió Vila de Copons
Edita: Ajuntament de Copons, Àrea Municipal de Cultura
Àngel Guimerà, 8. 08289 Copons, Anoia, Tel. 938 090 000 Fax: 938 090 013
Correu electrònic: camiral@copons.net
Disseny i maqueta: ESPAI GRÀFIC, Igualada
Dipòsit legal: B-7571-96
Tiratge: 800 exemplars

Publicació periòdica / Distribució gratuïta
Imatge portada: Novetats d'estiu **Foto:** Elisenda Mercadal Segura
Coordinació: Elisenda Mercadal Segura, Núria Pons Torrents i Montse Soteras Corbella
Agraïm la col·laboració de Xènia Riba Ruiz

Sumari

3 Editorial
4 El treball en una mina de l'Anoia als anys 40
5 Petita història del ball de bastons a Copons
7 Antoni Vila Pujabet
10 La Caseta de l'Hort
12 Quarta promoció d'alumnes de la Caseta de l'Hort
12 Exposició "L'arquitectura al llarg del temps"
13 Festa Major de Sant Sebastià
13 Carnestoltes
14 El conte del Rei Carnestoltes capgirat
16 Caramelles de Copons, un èxit de participació
17 Setmana de la Gent Gran de l'1 al 5 de juny
18 Viatge a l'Índia i al Nepal
19 Els macrojocs de Copons: un dia que disfrutem tots
20 Festa Fi de curs
22 Resum de fets, activitats i actes. Desembre 2008 a juny 2009
24 Fi de curs de catequesi
24 Visita pastoral del Sr. Bisbe
25 El sobrepart
26 Àquila, un mes després del terratrèmol
27 "La Barraca"
28 El nostre entorn natural: Hipèric / Flor de Sant Joan
29 Excursió d'Igualada a Copons passant per l'ermita de Sta. Maria de la Sala
30 Travessa del Pirineu, de l'Atlàntic a la Mediterrània (2004 - V)
33 Natura i noves tecnologies agafades de la mà
33 Receptes mallorquines
34 Senyeres: Castellfollit del Boix
35 Transports i telèfons d'interès

anuària
4a. edició 1997
Millor publicació periòdica d'àmbit local

PREMI
ARREL DE PUBLICACIONS MUNICIPALS
SANT FELIU DE LLOBREGAT - 1997
Millor butlletí municipal de l'any

Els articles publicats a Camí Ral reflecteixen solament l'opinió dels autors, no forçosament la de l'Ajuntament.

Editorial

Crits dels infants i xipolleig de l'aigua, olor de clor i sol que crema, herba fresca, colors blaus, tovalloles esteses, corredisses dels nens, refrescos i banys a l'aigua fresca.

A l'estiu la piscina esdevé el centre de la vida del poble, un espai de lleure on gaudir de l'aigua i del sol, on passar hores mortes al recer d'un arbre o assaborir un gelat .La piscina es converteix en un refugi on els dies més calorosos de l'any esdevenen més suportables, on nedar i fer capbussons a l'aigua clara , en el punt de trobada amb els amics, de tertúlia dels grans i de jocs dels infants, on gaudir de les tardes al sol o sopar a la fresca amb els amics.

La piscina i el seu entorn és un espai d'esbarjo i enguany, a Copons, hem estrenat unes instal·lacions renovades, una piscina petita que fa les delícies dels infants, un entorn ben cuidat , uns vestidors adequats i un nou bar-restaurant que faran que l'activitat d'oci de Copons es traslladi a aquesta zona del poble. Tots coponencs i coponenques, estiuejants i visitants disposem d´un nou equipament per gaudir del temps lliure i de les vacances. Aprofite-m'ho.

Des d'aquí us desitgem que passeu un bon estiu i Festa Major!

El treball en una mina de l'Anoia als anys 40

Josep Muns Rosich i Mercè Muns Botines

Un dia, mentre organitzàvem fotos antigues amb el meu pare, en Josep Muns, vàrem trobar aquesta fotografia feta als anys 40 a les mines del Saboné, que estaven a Sant Martí de Sesgueioles, concretament a la zona del Figaró.

De les persones que surten a la foto, i que el pare recorda, trobem en primer terme l'encarregat, el Paco Urrea, que és el que va més ben vestit i té al seu costat l'inseparable gosset que l'acompanyava i delatava la seva presència dins la mina. Al seu costat, el Tàpies; a la fila de darrere hi ha el Domingo Montord de Segur, el meu pare, el Josep Muns, el Martí Creus, el Joan Borràs, el Martí Dalmases, el Lluís Estany, el Joan Raja de Copons i el Josep M. Prats de cal Pepa Teia de Copons. A la segona fila hi trobem el Ramon Creus, un noi de Cal Queta, l'Emili de les Vinyes; i al darrere el Sebastià Raja i dois nois més de la mateixa família de Copons, el Jaume Vilafranca, el Jaume Montort, el Jaume Oliva, el Josep Segura de Cal Massana i l'Antoni Baños. Aquests tres últims vivien a Copons.

La majoria eren nois joves que treballaven a la mina, per evitar haver de fer el servei militar, que llavors durava tres anys. Et podien enviar a destins incerts, sempre amb la por que Franco acabés prenent part en la Segona Guerra Mundial i t'enviessin al front. Com que no tenien un contracte de treball per escrit, sinó de paraula, el propietari de la mina els feia un certificat per poder presentar a l'administració i lliurar-se de ser cridats a quintes. Els treballadors que vivien a Copons arribaven a la mina amb el camió del Saboné que portava el carbó de la mina a Igualada o bé amb el del Francesc Vila, transportista de Copons. De tornada a casa, viatjaven damunt del carbó que anava cap a les guixeres d'Igualada. A l'hivern, en aquests viatges passaven molt fred. Per sort, a la mina mai hi feia ni massa fred ni massa calor. Aquest era l'avantatge de treballar sota terra.

El carbó que extreien eren lignits amb molt contingut de sofre, o sigui de baixa qualitat, però com que Europa estava en guerra s'havien d'aprofitar tots els recursos miners del país. Li faig notar al pare que, en general, a la foto porten roba neta, i ell m'explica que al costat de la mina hi havia una pallissa on es canviaven i es posaven la roba de treball, que no els la donava l'empresari, sinó que cadascú la portava de casa. Com que a la pallissa no hi havia aigua, es rentaven a casa, a l'aigüera i per parts. En aquells temps les cases dels obrers no tenien dutxa ni banyera. No portaven casc ni sabates especials, només un llum de carbur per veure-hi mentre treballaven i també per detectar la guilla, un gas mortal que es feia al segon nivell de la mina els dies de molta calor.

Treballaven de dilluns a dissabte, des de les 8 del matí fins a la 1 del migdia, i sortien a dinar fora, si el temps era bo, o dinaven dins la mina, si feia molt fred. El dinar el portaven de casa amb carmanyoles i, com que a la mina hi havia moltes rates, calia vigilar que aquestes no dinessin abans i tururut violes... Tenien una hora per dinar, i després sant tornem-hi de les 2 a les 5. El diumenge era festa i tenien 8 dies de vacances pagades a l'any, que les acostumaven a fer a l'agost. La producció que es considerava normal era una tona de carbó diària per miner, o sigui dues vagonetes plenes, i el sou era de 30 pessetes per tona. Així doncs, els miners guanyaven 30 pessetes al dia. Els vagoners i estivadors, que s'encarregaven d'arreplegar el carbó i arrossegar les vagonetes, cobraven 10 pessetes al dia, també treien la terra, feien "retaques" i la resta de terra la portaven a l'escombrera.

El meu pare va començar a treballar a la mina als 17 anys com a vagoner i després ja va passar a ser picador. En total hi va treballar 7 anys. A les explotacions, el túnel tenia un metre d'alçada, de manera que treballaven asseguts o ajaguts, tocant el sostre amb el cap. Hi havia dues vetes de carbó: la de dalt, que era la més important; i la de baix, la més petita. Es començava a treballar la veta de dalt i es feia com un banc, sota del qual hi havia la veta petita. Aleshores es feien uns forats amb una barrina, s'hi posaven les barrinades de dinamita i, pum!, sortien trossos de carbó més granat, que es considerava de més qualitat, ja que podria cremar fogons o estufes.

Anys després que el pare hi treballés, a un miner li va explotar una barrinada mandrosa a la cara, i va quedar cec. L'any 49 hi va haver un accident molt greu a causa de la manca de manteniment de la maquinària, i per no prendre mesures preventives. L'Antoni Creus de cal Santramón de Sant Martí tenia 21 anys, l'encarregat el va fer baixar al pou de ventilació a netejar-lo, feina que s'havia de fer de tant en tant. El mecanisme del torn, però, estava espatllat, va girar sobre el seu eix i la corda fixa de seguretat no hi era... Total, que l'Antoni es va estavellar al fons d'un pou de 30 metres de profunditat i va morir. Es va indemnitzar la família? El pare no n'està pas segur, però ho dubta. No tenien mitjans per fer front a accidents o emergències, només una farmaciola a la pallissa, i cames ajudeu-me a demanar ajut al poble o a esperar el camió que carregava el carbó per traslladar el ferit.

Aquesta mina va tancar als anys 50, i va continuar en actiu l'altra mina del Saboné que es va explotar fins als anys 60, aproximadament. A les mines hi treballaven alguns nois que venien d'indrets llunyans, com el que anomenaven Puigcerdà, perquè era d'aquesta ciutat. Aleshores llogaven habitacions en cases del poble i anaven amb la família poques vegades a l'any.

Tot això passava fa 69 anys, a la postguerra... És molt o poc, segons com es miri, però per sort, i gràcies a les lluites obreres, als sindicats i a l'evolució del món occidental, les condicions de treball d'ara són molt millors. De tota manera, cal estar alerta i saber d'on venim, on volem anar i on no volem retornar. ■

Petita història del ball de bastons a Copons

Montserrat Galí Segués

Quan he començat a buscar informació sobre els orígens del Ball de Bastons a Copons, tothom em deia:

- El mestre ens en va ensenyar!

I així va ser com vaig parlar amb el Sr. Joan Obradors i Ribot, mestre de Copons durant una pila d'anys.

Ell va anar fent memòria. L'Àngel Gras, de cal Parés tenia guardades unes quantes fotografies d'aquell temps. També n'he parlat amb en Josep Lliró, en Ramon Serra, en Jaume Closa, la Teresa Múnera i en Jordi Closa. Després de parlar-ne amb uns i altres podem concloure que el Ball de Bastons es va introduir a Copons, juntament amb el Ball de Cintes, com a ball per acompanyar les Caramelles.

A través de Mossèn Xirinacs de Santa M. del Camí en Joan Obradors es va posar en contacte amb en Lluís Díaz, dels bastoners de Tàrrega i, alguns diumenges, anaven al soterrani de l'església de Tàrrega per aprendre el ball anomenat "La Pepa".

I així va ser com, per les Caramelles, aproximadament l'any 1964, van començar a repicar els bastons pels carrers de Copons. En les fotografies d'aquella època podem reconèixer a: Mossèn Ramon Espina, Josep Lliró, Jesús Riera, Jaume Pujabet, Àngel Gras, Josep Aguilera, Nicolás Aguilera, Pere Bertran, Jaume Segura, Genís Riera, Jordi i Antonio Bernabeu, Jaume Riera, Joan Segura, Josep Lliró i potser alguns altres.

Es vestia aquesta indumentària: pantalons negres, faixa, barretina i llaç i la música que acompanyava al ball de Bastons era interpretada per uns músics que pertanyien al Grup Windson.

Hi hagué una nova fornada de bastoners als inicis dels anys 80. Aquest cop l'Àngel Gras ja va acompanyar els nous balladors a aprendre el ball a Tàrrega.

El mestre Joan Obradors va voler que en el ball hi participessin també noies i això, que ara és molt corrent, era bastant pioner i cridava l'atenció en alguns llocs on es va anar a ballar. En un principi les noies portaven faldilla de caramelles i els nois pantalons foscos, barretina i mocador vermell.

L'any 1982 els Bastoners de Terrassa van anar a passar un cap de setmana a Can Gelabert i van baixar a ballar a Copons. Al saber que hi havia una colla de bastoners els van ensenyar el ball "El Virolet" i els van animar a participar en les trobades de bastoners.

El repertori va anar augmentant: ja tenien " La Pepa" i "El Virolet" i van crear, entre en Joan Obradors i la mainada, els balls "El cargol", "El Patapuf" i "El sol solet". Així és

CEDIDES PER MAGDALENA PARÉS

Petita història del ball de bastons a Copons

MONTSERRAT GALÍ SEGUÉS

com la nova colla de Bastoners de Copons van actuar a Igualada, a diverses Festes Majors com la de Veciana, la de Sant Puvim, la de Prats de Rei o la de Sant Pere Sallavinera. També van ballar a la inauguració del camp d'aviació d' Òdena i van participar en les trobades nacionals de bastoners de Rajadell, Vilanova i la Geltrú, Balsareny, Vallgorguina, Masquefa i Prats de Lluçanès.
Tots, nois i noies, anaven vestits amb pantalons blancs, faixa, mocador, polaines vermelles amb picarols i escut de bastoners de Copons a la camisa blanca.
Qui eren aquest balladors:
Jordi Bertran, Montserrat Fernández, Maria Gual, Joan Carles Lliró, Josep Pons, Joan Closa, Joan Expósito, Imma Lliró, Angelina Puig, Eduard Vila, Anna Closa, Adela Mas, Pere Puig, Eva Serra, Ricard Tomàs, Daniel Garcia, Elisenda Mercadal, Gemma Montrabeta, Núria Pons, Josep Tomàs, Josep Guix, Jordi Closa, Artur Mas, Montserrat Serra, Noèlia Vilaseca, Mònica Gudayol, Roger Tudó, Alba Closa, Susanna Guix, Sandra Tomàs, Cristina Tomàs, Elena Gudayol, Salvador Lliró, Toni Riera, David Marcè, Laura Tomàs, Anna Trull, Marc Vilaseca, Mireia Guix, Eura Tudó, Marta Trull, Marta Marginet, Emili Salgado i Jordi Marcè.
La música que acompanyava al ball en aquella època era l'acordió del Sr. Castellanas, la Gralla d'en Carles Llongueres, les gralles de la Mònica Gudayol, en Jordi Rotès i en Josep Guix o també música gravada.
Durant alguns anys el ball es va aparcar però va ressorgir el 19 de juliol de 1998 en l'homenatge que es va fer a Copons en honor dels mestres : Vicenta Alumbreros i Joan Obradors. Aquell dia i, en el seu honor, els bastoners van ballar al costat del poliesportiu acompanyats per les gralles.
Des de les caramelles de l´any 2006 han reviscut de nou.
Els balladors d'aquesta tercera tongada són: Imma Lliró, Adela Mas, Elisenda Mercadal, Jordi Closa, Núria Pons, Oriol Martí, Montserrat Serra , Cristina Tomàs, Arantxa Prieto, Lola Brusau, Emili Salgado, Teresa Múnera, Francina Cirera, Roger Tudó, Francesc Soler, Carolina Amat, Anna Segura, Anna Araque, Ruth Vilumara, Adela Sena, Mariona Sala, Maria Vila, Marta Gonzalo, Carla Godia, Carla Sans, Anna Segura, Sònia Aguilera, Jorgina Serrano, Ingrid Saumell i tota una colla de petits: Artur i Arti Montiel, Marcel·la i Júlia Soler, Ton i Eric Alcoberro, Pol Jato, Ruth Calaf, Emma Vila, Abril Sena, Elvira i Laia Pascual, Sara Tudó, Lluc Bertran i Ivan Montiano.
Actualment la música és interpretada amb l´acordió diatònic d´en Jordi Closa.
La vestimenta ha estat de pantalons negres, camisa blanca, polaines vermelles amb picarols, faixa i mocador vermells, però tenen ganes de renovar-lo.
El repertori s'ha ampliat , ja que per festa Major dels anys 2007 i 2008 s'ha fet un taller de Ball de Bastons i en ells s'ha après dos balls del repertori dels Bastoners de Terrassa: " La Plaça gran" i "La pastoreta" que juntament amb "El Virolet" i "El Patapuf" fan quatre balls. Actualment s'està assajant un ball de nova creació per estrenar a les properes Caramelles. Cal lamentar, però, no recordar les evolucions dels balls "La Pepa", "El sol solet" i "El cargol" però de ben segur aconseguirem recuperar-los.
Els bastons utilitzats sempre han estat de fabricació pròpia i pintats, però en les properes Caramelles el grup de grans estrenaran bastons tornejats d'alzina.
Escriure sobre el Ball de Bastons amb dona molt goig ja que és un ball que m'omple i em satisfà. Recordar totes les evolucions i picades, fer-les sense error i amb precisió, i acabar el ball de forma ben sincronitzada entre tots els balladors dona una alegria i un sentiment de pertinença al grup difícils d'explicar. Per sort, a Copons, hi ha moltes persones que han estat o són balladors de bastons i que entenen molt bé i viuen aquest sentiment.

Visca el Ball de Bastons!. ■

Nota: Disculpeu si he oblidat algun nom o hi ha alguna data imprecisa.

Antoni Vila Pujabet

Rosa Mata Francès

En Toni Vila (el tiet del Manel i de l'Edu) té una empresa de transports, Transports Vila, que sempre ha estat a Copons, com a mínim el domicili fiscal! I és un gran afeccionat des de sempre als camions.

El truco per quedar i de primeres em dóna la sensació que m'està engegant. Em diu: - Jo no tinc gran cosa per explicar jo! Però vaja ja pots venir ja-. Així que quedem a la seva empresa, al polígon d'Igualada. Em rep amb un ampli somriure i ganes de xerrar.

Primer li pregunto els bàsics. En Toni va néixer el 1940 a Copons. A Cal Vila.
-Antigament se'n deia Cal Garriga. Quan la van comprar els meus avis era Cal Garriga i molts anys vam ser els de cal Garriga i després ja va ser Cal Vila. Els avis havien viscut a la casa del fons de la Plaça i després van anar a viure a la casa gran de Copons on ara viuen la família de l'Edu i la Montse.

Vaig anar a estudiar als Escolapis d'Igualada dels 10 als 14 anys. Estava intern tot l'any. Aleshores allò era una mica com una presó. Teníem vacances per Pasqua i dues o tres vegades més a l'any. L'Albert de l'estanc també hi anava. Això va ser una mica extraordinari. Jo no m'hi vaig sentir mai a gust allà.

- I no baixaven els pares?
- Sí, és clar però poc. Venia el meu tiet a buscar la roba bruta. Els diumenges sortíem en grup amb el pare escolapi i anàvem al hoquei i al basquet.

Any1964

- I per anar a Copons?
- El meu tiet ja tenia cotxe i a més La Hispano feia dos viatges al dia. A Copons hi havia uns 3 cotxes: el de Cal Xuclamel, el del Ferrer que feia el taxi, i dues furgonetes: la de l'estanc i la del Ramon Lluïsa. Això eren els anys 50.

- I quan es va acabar l'escola?
- Cap a treballar amb el meu tiet. El meu tiet tenia camions i jo m'hi vaig aficionar. El tiet Francisco germà del meu pare. El meu tiet havia arribat a tenir 3 camions. Era solter el tiet Francisco. Ell va començar a treballar a Igualada de lampista, abans de la guerra, i pujava i baixava a peu a Copons els dissabtes amunt i els dilluns avall. Després ja es va comprar una bici, després la moto i després un cotxe. A ell al temps de la guerra ja li agradaven molt els cotxes. Aleshores a Copons, el Clotet ja tenia camions, i el meu tiet ja hi anava, ja li va deixar portar, i s'hi va aficionar. Primer es va comprar un cotxe i feia el taxi. Després ja es va comprar un camió, cap a l'any 39 ó 40. Jo quan vaig acabar l'escola l'any 54 em vaig posar a treballar amb ell.

- No va tenir fills el tiet que li continuessin el negoci doncs?
- No, el tiet era solter. Aleshores a les cases hi havia molts solters. A casa meva, a casa dels meus pares, érem 13 i 9 eren tiets solters vivint a casa: 4 tietes i 5 tiets. Elles eren les modistes de Copons i feien roba pel poble i la comarca. Baixaven moltes dones en bici a cosir a casa dels pobles del voltant.

- I tu, tens fills que t'hagin seguit el negoci?
- Els gendres. Com que tinc dues filles. I actualment és el gendre que tiba.

-Què transportàveu i cap on anàveu?
-El què més fèiem era per les mines de Calaf. Baixàvem carbó per la fàbrica de ciment de Copons, també per Igualada, a vegades anàvem a Barcelona o a Lleida, però això poc. També fèiem una mica de recaders: puja'm un sac de blat de moro, puja'm un sac de ciment, puja' m una bala de palla... I cap a portar el blat a la farinera, cap a treure el vi...

- I quan vas anar a viure a Igualada?
- Jo vaig viure a Copons sempre fins que em vaig casar al 64, tenia 24 anys, aleshores vaig venir cap a Igualada.

- I el negoci quan el vas agafar tu?
- De més gran ja vaig agafar jo empenta pel meu compte i vaig comprar camions. Va arribar un moment que en teníem 7. L'empresa sempre ha sigut a Copons, ho tinc domiciliat allà però ara no hi ha res. Nosaltres amb el tiet teníem xofers de Copons i xofers d'Igualada. A Copons hi havia vària gent que havia fet de xofer pel meu tiet com en Santi de Cal Sintoi o en Jaume de cal Marbà. L'empresa era del tiet i després de casat ja ho vam fer en societat S.A.

- I pels cotxes també tenies afició?
-Molta. El meu tiet ens portava amb el cotxe al mig d'un camp al meu germà i a mi de petits i ja el fèiem córrer. Però és que érem molt petits!

- I avaries en teníeu?
- Sí, moltes, però moltes coses ens les arreglàvem nosaltres. Aquells camions tampoc tenien molta complicació. El meu tiet en sabia molt. Ara no, ara hi ha molta tecnologia. Quan no t'ho podies arreglar doncs mira, venia el mecànic. Nosaltres sempre els portàvem a la Ford d'Igualada.

Els primers camions, abans de començar a treballar tenies com a mínim una hora de feina. Els camions anaven amb gas. Camions de gasogen. Darrera la cabina portaven unes calderes que s'omplien de carbó, es cremava i feia gas que anava a parar al motor. Al matí preparaves les calderes i carregaves un sac de carbó a la caixa. La reserva. El carbó a vegades segons quin carbó costava de cremar i de fer gas, aleshores obríem el purgador, fèiem sortir una mica de gas amb l'encenedor davant i fins que no s'encenia era gas pobre. Quan s'encenia ja es podia arrencar. Portaven un dipòsit petit de gasolina al davant amb un tub que anava al motor i quan en una pujada amb el gas no podies; aleshores obries una mica la gasolina i el camió feia l'estirada.

Una vegada una camionada de carbó de closca d'ametlla ens va cremar tot el magatzem.

-Sempre has treballat amb camions?
- Cap al 56, quan ja portava dos o tres anys treballant amb el tiet, vaig baixar a treballar a un taller d'Igualada per aprendre a fer de mecànic. I si no tenia el tiet doncs pujava i baixava d'Igualada a Copons en bicicleta.

Antoni Vila Pujabet

CEDIDES PER TONI VILA PUJABET

Any1950

ROSA MARIA FRANCES

- I on teníeu els camions?
- En una nau a la fàbrica de guix a la Ctra de la Pobla. A Copons els camions estaven a Cal Vila i teníem un garatge al costat d'on ara viu el Manel (Vila). Aquell garatge era del Reiet i allà hi tancàvem un camió sempre. A partir del 64 a Copons ja no hi va haver res de camions. I el meu tiet va venir a viure amb mi a Igualada.

- I feu recorreguts molt llargs ara?
- Una mica més sí. Ara tenim 5 trailers i un camió grua. L'any 66 o 67 vam començar a portar el butà a Igualada, quan ja feia 2 o tres anys que funcionava això del butà. I fins ara que encara el portem, sempre hem portat tot el butà a Igualada. També portem dipòsits de propà. A l'hivern arribem a tenir tres tailers treballant tot el dia només amb butà per tot Catalunya, Repsol ens fa anar a on convé. També treballem amb banyeres amb materials de construcció. Ara no, ara és un desastre això de la construcció.

- I anècdotes de l'època de Copons?
- El tiet amb el camió sempre va col·laborar. Als anys 50 per exemple es va fer una ampliació del camp de futbol i s'anava a fer els diumenges. I el meu tiet, cada diumenge, posava un camió o dos, i cada diumenge amb pics i pales treien la sorra d'una banda del camp, s'excavava la terra, es carregava i s'emplenava a l'altre banda del camp. El tiet sempre va col·laborar molt amb el poble.

Després quan es va fer el local de dalt. Allà on hi havia la creu tot era buit i hi havia unes escales que baixaven cap baix. Allò es va omplir tot amb el camió del meu tiet, a pic i pala, amb terra de darrera la piscina, fins que es va fer el Pla de la Creu. Allà també va col·laborar molta gent.

Nosaltres sempre estàvem oberts a fer coses pel poble. I un dia que es van fer caramelles després de varis anys de no fer-ne, deuria ser cap al 77, jo no vivia a Copons però pujava molt, doncs el diumenge vam organitzar d'anar a cantar caramelles a Veciana, a la tarda. I jo vaig proposar d'agafar el camió d'Igualada que era molt gros. "Si voleu us vinc a buscar i tots a dalt"- els vaig dir. I sí, sí.. vaig anar a buscar el camió i cap a Veciana., cap a Cal Brunet, cap al Vilella, cap als Tots....

Als anys 50 el meu tiet va estrenar el camió. I els de l'equip de futbol del Copons anaven a jugar a fora amb el camió. Estava mig prohibit perquè van tenir algun problema però l'ajuntament se'n cuidava i es tapava.

- Però no es podia portar gent?
- No amb les condicions que es portava. Es podien muntar uns bancs i portar gent però nosaltres anàvem 70 i 80 persones al camió tots drets i axí, a tocar... Segons on jugaven, si hi havia rivalitat, el Clotet treia un camió i el meu tiet un altre. Allà davant de Cal Llacuna d'on sortien els camions s'omplia de gent que volia venir. Vam fer un lletrero gros que el posàvem a la cabina que posava Club Futbol Copons. Cada 15 dies que anàvem a jugar a fora així. La guàrdia civil ens denunciava potser perquè ens passàvem molt. La gent com a aquell qui diu queien pels costats. Posàvem l'escala del darrera per pujar. Alguna vegada fins a 3 camions havíem anat. I com que no hi havia cap més medi ni gaires més distraccions...

Aleshores també es feia el viatge amb camió a la fira de Sant Ramon. A Sant Ramon cada any dos camions com a mínim.

- I accidents?
- Sí que n'hem tingut. Aquesta és la part dolenta. Quan passes una cosa d'aquestes estàs una temporada... jo vaig tenir un accident que personalment em va afectar molt.

- I altres aficions? Córrer amb cotxe?
- No córrer amb cotxe no. La bicicleta. Una vegada una cursa que es va fer a la festa major la vaig guanyar. Devia tenir jo 20 anys. I una altra vegada van posar davant del teatre de dalt un pal de fusta que pujava fins a l'alçada de la teulada de la rectoria, i al cap de munt un tros encerat i dalt la bandera que l'havies d'agafar. Costava molt i tothom ho provava i jo fins dalt! Mira, m'agradava quan començava una cosa acabar-la!. Els meus pares em van dir que havien patit molt perquè si queies igual et mataves. Vaig pujar fins dalt, vaig treure la bandera i vaig baixar. Em sembla que em van regalar un pollastre.

Una altra. La gent que no volia fer el servei anaven a treballar a les mines de Calaf. Però hi havia tots els niñatos d'aquí a Igualada que no treballaven i només pujaven el dia que venia l'enginyer. El dia que pujava aquest inspector, que ja s'avisava, això estava tot comprat, doncs aleshores els d'Igualada es posaven la roba neta i pujaven a les mines de Calaf. I pujaven en camió amb el meu tiet. Posaven la bici dalt i amunt! Això cap als anys 50 també.

Una vegada vaig portar una dona de Copons que anava de part a Igualada. Ho vaig passar molt malament en aquell viatge i quan vam arribar pràcticament ja havia sortit el nen, però tot va anar bé.
I mira, sempre així, anar renovant la flota, te'n treus un de vell, en compres un de nou...Un dia em vaig entretenir a comptar els camions que havíem tingut fins ara i els hi vam posar el número. I ja anem pel 26!.

Després de la xerrada m'ensenya les fotos que té penjades al despatx. Fotos de cotxes d'una altre època. Els cotxes del tiet. Com un segon pare per ell em diu.

Ens fem unes fotos a fora amb el gendre, el camió i el butà!

Moltes gràcies Toni. Ha estat un plaer. ■

Any1966

Benedicció de vehicles el dia de Sant Cristòfol. Any1948

La Caseta de l'Hort

Teresa Múnera Pascual

Cantada de nadales a les cases

Dijous, 18 desembre de 2008
Aquest matí ha estat un dia diferent dels altres, ja que l'activitat que hem fet no la podem realitzar pas cada dia.
Ja fa unes quantes setmanes que dia sí, dia també, a La Caseta assagem nadales per poder-les cantar a les nostres cases davant dels pessebres, dels arbres o dels tions.
I així ho hem fet! Les nadales escollides han estat: "Fum, fum, fum", "Els Reis de l'Orient", "A Betlem me'n vull anar" i "El dimoni escuat". Les hem cantat i representat tan bé com hem pogut davant d'un públic familiar que ens ha obsequiat amb un dolç premi i forts aplaudiments.

Menjar amb bona companyia

Dimecres, 18 febrer de 2009
Aquest migdia a La Caseta hem tingut molts nens i nenes. A part dels alumnes que normalment es queden cada dia al menjador, avui se n'hi han afegit uns quants més.
Carmanyoles cap aquí i cap allà, la taula ben parada i una barreja d'olors de bons menjars es notaven en l'ambient de la classe.
Tothom estava molt enfeinat intentant punxar els macarrons, la verdura… o controlant la cullera per evitar que la sopa no caigués a la falda.
Era graciós veure com els més grandets ajudaven els més petitons que bonament obrien les seves boques.
Els dinars han estat tan bons que tots han deixat el plat buit i s'han aixecat de la taula ben tips i amb ganes de continuar jugant. Els més petits han anat a fer la migdiada i els altres han sortit a jugar al pati, tot aprofitant el solet que hi tocava aquella estona.

El dijous llarder, botifarra menjaré

Dijous, 19 febrer de 2009
Al llarg de la setmana hem après la cançó "El dijous llarder" i avui, 19 de febrer, l'hem cantat abans de començar a esmorzar.
L'esmorzar d'avui és diferent del dels altres dies. Normalment són pocs els alumnes que esmorzen a La Caseta, ja que molts ho fan a casa seva; però avui, diada del dijous llarder, tothom ha dut un bon esmorzar: truites de tot tipus, trossets de botifarra crua o d'ou, pa amb tomàquet… Ens l'hem menjat al parc nou i hem pogut gaudir d'un sol solet esplèndid que ens mirava des de ben amunt com ens llepàvem els dits.

Carnaval ja arriba, Carnestoltes ve, disfresses per la vila i disfresses pel carrer.

Divendres, 20 febrer de 2009
Quins dies més moguts que portem! A La Caseta no hem parat d'intercanviar-nos disfresses: de dimonis, de pirates, de princeses, d'herois i heroïnes de contes… I després hem desfilat disfressats pels carrers de Copons, sota l'atenta mirada de pares, mares i veïns del poble.
I divendres, 20 de febrer, ha estat el gran dia! Com si fóssim una gran família, ens hem disfressat de ratetes i ratolins. Aquesta disfressa l'hem pintat i confeccionat nosaltres mateixos amb l'ajuda de la Maribel i la Teresa. I hem sortit ben maquillats i disposats a mostrar-la i lluir-la.
Visca el Carnaval!

Per Pasqua...la mona!

Dijous, 2 abril de 2009
Aquest matí els nens i nenes de La Caseta ens hem convertit en pastissers per una estona. I és que avui… tocava fer la mona de Pasqua!
Al llarg de la setmana tots hem anat portant els ingredients necessaris: melmelada, xocolata, ametlles, pa de pessic, ous de xocolata, "lacasitos" i una figura de xocolata per posar sobre la mona. També hem après una dita: "*La mona rodona, aviat menjarem, galetes ensucrades i xocolata calent*".
Tots hem participat en el procés d'elaboració d'aquest pastís típic de Pasqua. Les nenes més petites observaven ben atentes com els seus companys més grans untaven de melmelada i xocolata la mona i com col·locaven les ametlles trencades al voltant.
Veient passar tants ingredients dolços per davant nostre, no ens hem pogut estar de provar-los.
Demà, que és l'últim dia de classe d'aquest segon trimestre, tastarem la nostra mona i la compartirem amb la família.
Bona Pasqua a tothom!

Quines olives més bones!

Divendres, 3 abril de 2009
Tal com us informàvem el passat mes de novembre, els alumnes de La Caseta de l'hort vam collir olives de l'olivera de Cal Manset, amb el permís de la mestressa.
Entre tots vam fer molta feina i en vam recollir un bon grapat. Després de la recollida, vam posar les olives en un pot amb aigua i sal i vam esperar quatre mesos per poder-les tastar.
Avui, 3 d'abril, ja ha passat el temps indicat i a la classe hem fet un petit aperitiu d'olives. Estan molt bones! Cadascú s'ha endut la seva ració dins d'una carmanyola perquè la família i els amics les puguin tastar.
Ara només cal esperar que l'olivera torni a tenir olives per començar una altra vegada el procés.

Els alumnes de l'escola ens visiten a La Caseta

Dijous, 18 juny de 2009
Aquest matí a La Caseta hem rebut la visita dels nens i nenes de l'escola de Copons. Per una estona, La Caseta ha quedat plena de nens i nenes de diferents edats (entre els 7 mesos i els 12 anys) que intercanviaven paraules, mirades i jocs.
Les nenes més grans han ofert un bonic concert amb la música de les seves flautes. Els més petitons restaven quiets i bocabadats escoltant el so d'aquest instrument que d'aquí a uns anys podran utilizar.
I esperem que algun dia ells també puguin oferir algun concert per als seus companys més xics!
Acabada l'audició, tots, petits i grans, han cantat l'himne del Barça que han après d'ençà de les recents victòries.
Esperem tornar a gaudir d'una jornada especial com aquesta, on el bon ambient i l'admiració mútua es fa notar en els nostres alumnes.

TERESA MUNERA PASCUAL

Hem estrenat la piscina petita

Dimarts, 23 juny de 2009
Aquest matí els alumnes de l'escola i els nens i nenes més grans de La Caseta de l'hort s'han banyat a la piscina petita que enguany es presenta com a novetat.
No cal dir que s'ho han passat molt bé i que grans i petits han gaudit junts una bona estona, tot compartint jocs a l'aigua. Els més petits han estat contents de passejar sols per dins la piscina; tocaven de peus a terra i no paraven de fer-hi voltes.
Després de la remullada, tots han reposat a les tovalloles que restaven estirades a la nova gespa.
Des d'aquí felicitem l'equip de govern per aquesta bona remodelació de la qual en gaudirà gran part del poble.
Enhorabona i a gaudir-ne! ■

Quarta promoció d'alumnes de la Caseta de l'Hort

Teresa Múnera Pascual

Arriba el mes de juliol i a La Caseta continuem força enfeinats acabant les últimes fitxes per col·locar en els àlbums que portarem a casa ben aviat. Així pares, familiars i amics podran veure la feina que hem fet al llarg d'aquest curs, que ja arriba al seu fi.
Al mes de juliol també toca acomiadar els alumnes més grans de La Caseta. En aquesta ocasió direm adéu al Biel, a l'Avril, a l'Arnau, al Romà i al Mario, ja que el pròxim curs aniran a l'escola de Copons.
No cal dir que trobarem a faltar la seva companyia, la seva alegria, les seves ganes de jugar i de divertir-se, els seus dibuixos, les seves baralles i les seves discusions…
Les mestres estem molt contentes d'haverlos conegut i ajudat en el seu creixement, i els desitgem molta sort en la seva nova etapa escolar. ■

TERESA MUNERA PASCUAL

Exposició CEIP Copons "L'arquitectura al llarg del temps"

ELISENDA MERCADAL SEGURA

Festa Major de Sant Sebastià

Jordi Closa Franquet

Quan encara estàvem pensant en la visita dels tres Reis d'Orient a Copons, va arribar el cap de setmana del 17 i 18 de gener, la Festa Major d'hivern, altrament coneguda com la Festa de Sant Sebastià.
Aquell dissabte d'hivern la companyia "Farres Brothers i Cia" ens van representar l'espectacle de titelles "El rei de casa", adreçada especialment als més menuts. És una obra que ja l'han portat per tota Catalunya i que ha estat premiada com a millor espectacle infantil de Xarxa. Va ser tot un luxe tenir-los a la Barraca, i la prova va ser que, un cop més, vam omplir la sala de nens i nenes, no solsament de Copons sinó també d'altres poblacions veïnes. Abans de començar, però, vam berenar coca i xocolata, com mana la tradició.
L'endemà diumenge, després de la missa en honor a Sant Sebastià, vam poder gaudir d'un recital de música catalana a càrrec de Jack Carmelo, un cantant veterà que havia estat molts anys de gira amb l'orquestra Meravella. Va ser un bon concert acompanyat del vermut d'abans de dinar.
A mitja tarda el duo "Shela" ens van fer ballar fins a l'hora de sopar. No hi va faltar el tradicional ball de la crespella, on els nois regalen la crespella a la seva parella i ballen plegats amb la crespella penjant al braç de la noia, com si d'un braçalet es tractés.

Va ser un cap de setmana intens per no parar a casa. ■

NÚRIA PONS TORRENTS

Carnestoltes

ELISENDA MERCADAL SEGURA

El conte del Rei Carnestoltes

capgirat

Teresa Múnera Pascual i Jordi Closa Franquet

Enguany, per la festa de Carnestoltes, el grup de teatre "La Barraca" ens va representar una conte molt especial de Carnaval, escrit i pensat expressament per a l'ocasió. Com sempre, hi va haver èxit total de nens i nenes, els quals anaven molt ben disfressats i acompanyats de pares i mares, tiets i tietes, avis i àvies, veïns i veïnes que feien quedar petita, un altre any, la sala de la Barraca. Aquesta història musicoteatral va ser representada pel Toni, com a Rei Carnestoltes; l'Aurora, com a Vella Quaresma; la Dolors, en el paper de tieta Gertrudis; la Vero, que feia de Pona; l'Anna, d'Ona; i el Jordi, de narrador i acordionista.
El conte va ser pensat i escrit durant tres nits per la Teresa i el Jordi.

Aquí teniu la rondalla:

NARRADOR: Nens i nenes, benvinguts a la Festa del Carnestoltes de Copons! Aquest any us explicarem un conte molt especial que estic segur que cap de vosaltres ha escoltat mai. Ho dic tan convençut perquè és un conte que no s'ha explicat mai enlloc, un conte que tot plegat fa dues setmanes que ha estat inventat… Un conte que ara us narrarem en exclusiva mundial…Un conte que tracta de… Bé, val més que us l'expliqui i pari d'atabalar-vos d'una vegada.

Les protagonistes de la nostra història són dues germanes, la Pona i l'Ona.
La Pona era la germana gran i l' Ona la petita. Eren dues nenes ben normals, vaja!, nenes com les que esteu aquí, que vivien amb els seus pares en una caseta molt bonica, en un poble enfilat a la muntanya, més petit fins i tot que Copons.
Anaven a una escola encara més petita que la de Copons i, com que no hi havia menjador per quedar-se a dinar, cada dia anaven a ca la senyora Gertrudis, que feia de cuinera, de mainadera i de cangur a tots els nens que ho necessitaven. Tothom la coneixia amb el sobrenom de "la tieta", ja que per a tots els nens i nenes era com una tieta de veritat, vaja!, d'aquelles tietes que tant et fan de mare, com et canten una cançó, com t'expliquen contes i històries, o simplement et fan una abraçada o un petó quan més ho necessites. Doncs bé, "la tieta", a part de tot això que us he explicat, també era una mica…com us ho diria… una mica bruixa. Ep, em refereixo que era bruixa perquè tenia poders, no perquè fos dolenta. Tenia com uns poders màgics i fantàstics, que em sembla que ni ella mateixa sabia ben bé com els havia après ni d'on li sortien…

Doncs bé, feta tota aquesta introducció, us explicarem què va passar un any per Carnestoltes, tot just uns dies abans en què tots els nens i nenes pensaven en quina disfressa es podrien posar. La Pona i l' Ona estaven dinant a ca la Gertrudis…

PONA: Jo aquest any no em vull tornar a disfressar de princesa. A mi m'agradaria disfressar-me de metgessa.
ONA: Doncs jo no vull de metgessa. A mi no m'agrada anar al metge. La mare ens podria fer uns vestits de pallasses, així podríem fer moltes ruqueries.
PONA: Nooooo! Jo vull de metgessa. Les metgesses són molt maques i sempre ens donen caramels quan les anem a veure…Jo de gran voldré ser metgessa i curar els nens.
ONA: Però si serà molt avorrit… Jo vull de…

Entra la Gertrudis i talla la conversa

GERTRUDIS: Ja n'hi ha prou de discutir! Cada any, per Carnestoltes, la mateixa comèdia. Si us veiés el Rei Carnestoltes segur que no estaria gens content de tanta discussió. El Carnaval és per passar-s'ho bé i per fer una mica el ximple…Ara que hi penso, us he explicat mai que vaig conèixer, ja fa molt de temps, el Rei Carnestoltes en persona?

PONA: Va, tieta. Això sí que no ens ho creiem!
ONA: I on el vas conèixer, si es pot saber?
GERTRUDIS: Doncs en una festa de Carnaval que vaig anar a Venècia. Allà em va convidar al seu palau i vam passar tres dies de gresca i xerinola fins que va arribar la Vella Quaresma i ens va fer passar les ganes de continuar. Que n'arriba a ser de seca i malcarada! Ah!, mireu, em va regalar una de les seves corones. Em va dir que era màgica i que si algun dia volia que vingués només havia de posar-me-la i dir unes paraules màgiques. Quines eren? Ja no me'n recordo, fa tant de temps...
PONA: Vaaaaa, tieta, que les volem saber!
ONA: Només per curiositat...
GESTRUDIS: Ah, sí, ja me'n recordo. Les paraules eren: "El Rei Carnestoltes és el rei dels cames tortes", em sembla... Bé, o una cosa semblant. Però escolteu-me, nenes, tant xerrar i encara no heu tastat el dinar que us he fet: vedella amb bolets, per llepar-se'n els dits.

Els personatges queden congelats.

NARRADOR: L'Ona i la Pona van quedar impressionades per la història que els havia explicat "la tieta". Així que un cop acabat el dinar van dir-li adéu i llavors van agafar la... Bé, val més que ho vegem:
PONA: L'agafem i ja la hi tornarem demà. Tot plegat no se n'adonarà...
ONA: Sí, però si la tieta ho veu s'enfadarà molt... Jo, em sembla que...
PONA: No tens ganes de veure el Rei Carnestoltes de veritat? Va, dona, va, que per Carnaval tot s'hi val.
NARRADOR: I així ho van fer. Van agafar la corona i se l'endugueren a casa seva. Al capvespre, quan se n'anaven cap a dormir i es van quedar soles a la seva habitació, van fer que amb la corona.... Va, mirem-ho.
PONA: Doncs si tu no ho vols fer, ja ho faig jo, però després no diguis que ho vols provar perquè no podràs. De Rei Carnestoltes només n'hi ha un...
Es posa la corona i diu: "El Rei Carnestoltes és el rei dels cames tortes".

Se sent soroll a l'escenari perquè el Rei Carnestoltes hi salta a sobre fent un gran terrabastall i aleshores apareix per la porta de l'habitació...

REI: Qui m'ha cridat? On sóc? I qui sou vosaltres?
ONA: Hola, Rei Carnestoltes! Som l'Ona i la Pona, i et volíem conèixer per fer una gran festa de Carnaval.
REI: Ai, nenes, una festa dieu? No, no, jo ja no estic per festes ni disbauxes. A mi ja només m'agrada menjar poc i pair bé, com la Vella Quaresma em va aconsellar. Res d'excessos i ballarugues. Tranquil·litat i a descansar, que és el que m'agrada.

El Rei Carnestoltes canta la cançó titulada "Ja no toca quarts ni hores" amb lletra i música adaptades d'un xotis popular romanès.

Carnestoltes sóc,
un personatge molt gros,
trist i avorrit
no m'agrada gens sortir de nit.

A casa tancat
els amics m'han ben deixat
sol, molt sol i abandonat.

No m'agrada gens ballar,
odio riure i "disfrutar"
passo gana per por de gastar.

Cada dia al dematí
em desperto deprimit
no vull pas sortir del meu llit.

JORDI CLOSA FRANQUET

PONA: Va, Carnestoltes, que tenim ganes de passar-ho bé. De què ens podem disfressar? Vinga, canta i balla.
ONA: Va, no ets el rei dels pocavergonyes i dels farts?
REI: Ui, no, no. Ja us he dit que tinc ganes només de descansar i dormir, que la resta cansa molt.
PONA: Ona, vine, vine! Aquest rei no és com ens l'havia explicat la tieta. Per mi que aquest no és el famós Rei Carnestoltes. La corona màgica s'ha equivocat i ens ha portat el rei dels ganduls.
ONA: Doncs saps què? Ara provaré jo de fer venir l'autèntic rei del Carnaval amb la corona màgica. Tu segur que no te l'has posat bé i llavors has portat un rei que no val res. *Es posa la corona al cap i diu:* "El Rei Carnestoltes és el rei dels cames tortes"

Se sent soroll a l'escenari perquè la Vella Quaresma salta a sobre fent un gran terrabastall i llavors apareix per la porta de l'habitació...

QUARESMA: Qui m'ha cridat? On sóc? I qui sou vosaltres?
ONA: I tu? No sembles pas el Rei Carnestoltes. Nosaltres hem cridat el rei no una senyora gran com tu...
PONA: Ah, em sembla que ja sé qui ets. Tu ets la Vella Quaresma, tens les set cames. Ets la vella garrepa i rondinaire.
QUARESMA: Què va! Si això ja ha passat a la història. Ara em diuen la jove Quaresma, la xavala amb més marxa i festa que et pots trobar sota la capa del sol. Ballo, salto i canto més que qualsevol dels nens i nenes ensopits que ens estan mirant.
PONA: Ona, vine, vine (*parlen fluixet en un racó).* Ara sí que no entenc res de res. Vols dir que aquest parell no s'han canviat els papers? La Vella Quaresma no és pas com ens l'havia explicat la tieta i el Rei Carnestoltes tampoc...
ONA: Em sembla que per desfer aquest embolic val més que anem a explicar-ho a la tieta Gertrudis.
NARRADOR: I així ho van fer. Van anar a casa la Gertrudis i li ho van explicar tot. La tieta primer les va renyar perquè li van agafar, sense permís, la corona màgica. Tot i així, va anar amb les dues germanes a veure tal espectacle tan curiós.

Les dues germanes i la tieta entren a l'habitació.

GESTRUDIS: Hola Carnestoltes, que te'n recordes de mi? Sóc la Gertru, la festa que van fer al teu palau, la marxosa del teu palau...
REI: No sé pas de què em parles.
GERTRUDIS: Sí, home, que tu ets els Rei Carnestoltes, el rei dels poca-sol...Ai, ai, ai, que em sembla que ja ho entenc tot. Escolteu-me, Ona i Pona, quines paraules màgiques heu dit per fer venir el Rei?
ONA: Les que ens has dit tu "El Rei Carnestoltes és el rei dels cames tortes".
PONA: Sí, sí dels cames tortes.
GERTRUDIS: Ah, vet aquí. Us ho he dit malament. No és el rei dels cames tortes, sinó dels poca-soltes! Per això el Rei Carnestoltes ha vingut però capgirat per les paraules màgiques mal dites. Oh, però, i aquesta d'aquí qui és?
PONA: Doncs la Vella Quaresma que també ha aparegut, però també capgirada.
GERTRUDIS: Així, vos sou la Quaresma? I com heu arribat fins aquí?
QUARESMA: Doncs estava al mig del carnaval de Sitges saltant i ballant i de sobte he aparegut aquí...
GERTRUDIS: Sí que està ben girada...Com ho solucionarem...? Ja ho tinc! Farem una poció màgica per desfer el mal encanteri, però necessitaré que m'ajudeu vosaltres i tots els nens i nenes que esteu asseguts.
Necessitem un all. Qui en té un?
Necessitem pela de taronja de València.
Necessitem un mitjó foradat.
Necessitem un tros d'ala de ratpenat.
I finalment, una cua de conill de color blanc.
Tot el que ha demanat li han anat donant diferents nens del públic.
I ara tots hem de cridar ben fort: "Rei Carnestoltes, torna a tocar voltes"

El Rei fa com si es despertés d'un llarg somni.

REI: Ep, on sóc, què m'ha passat? Gertru, quina sorpresa! Quines ganes d'anar a ballar i de fer el boig que tinc. Home, però si hi ha la vella xiruca rondinaire. Que no hauries d'estar menjant un tros de sardina...?
QUARESMA: La sardina és per als gats. Jo vull menjar un bou sencer i anar de Carnaval, que m'hi estan esperant.
GERTRUDIS: Em sembla que no hem desfet l'encanteri del tot, però sabeu què?, ho aprofitarem perquè es facin ben amics...

Canten tots plegats la cançó dels garrofins de Lleida amb lletra per a l'ocasió.

I és Carnaval,
gresca brutal,
tots podeu fer l'animal.

A La Barraca de Copons
n'ha passat una de bona,
la Quaresma i el Carnestoltes
hem fet una festa grossa.

I és Carnaval……

Vella Quaresma desfasada,
balladora i animada,
de tota la colla sóc
jo la més esbojarrada.

I és Carnaval ….

Ho podeu dir a tothom
que la Quaresma ha canviat:
ara ja no beu més aigua,
ara beu vi del Priorat.

I és Carnaval ……

Nens i nenes de Copons,
ara tocarà berenar
tros de coca i xocolata
i després a desfilar.

I és Carnaval …..

NARRADOR: I així va ser quan per una vegada el Rei Carnestoltes i la Vella Quaresma van ser més amics que mai.
Vet aquí un gat, vet aquí un gos, que aquest conte ja s'ha fos. ■

Caramelles de Copons,
un èxit de participació

Jordi Closa Franquet

El passat 12 d'abril, diumenge de Pasqua, els carrers de Copons es van omplir de color, música, cants, gresca i bon ambient, per tal de celebrar les Caramelles.

Quasi un centenar de persones de totes les edats es van aplegar per cantar les quatre cançons escollides enguany: "El petit vailet", que era cantada pels caramellaires i ballada pels més menuts de la colla, els quals anaven interpretant el que explicava la lletra de la cançó; " Pau i amor", un típic valset de caramelles dels de tota la vida; "Fem Caramelles", una cançó adaptada d'una scotish irlandesa i amb lletra escrita per a l'ocasió i "Corrandes de Copons", popular tonada de les corrandes de Beget, amb la lletra que narrava el que fan els cantaires el dia de Caramelles, des que es lleven i van a esmorzar plegats fins al dia de final de festa amb el dinar a la plaça.

Com ja va sent habitual en els darrers anys, les tonades de les cançons, acompanyades per l'acordió diatònic, van compartir protagonisme amb els cops de bastons de les tres colles de bastoners de Copons. Els més de trenta bastoners estaven repartits entre la colla de petits, que van ballar el clàssic "Virolet", la colla dels mitjans que van atrevir-se amb el "Patatuf" i els grans, o millor dit veterans, que van ballar "A la plaça gran" i estrenar "La Pastoreta", ambdós balls ensenyats per la Montserrat dels bastoners de Terrassa.

Va ser un dia per recordar per la gran participació, no solsament dels cantaires i bastoners, sinó també per la quantitat de gent que es va aplegar al pla de missa i després pels carrers i balcons del nostre poble, per celebrar aquesta tradicional festa.

Per acabar de fer-ho més rodó, el típic dinar de Caramelles es va celebrar el dia 28 de juny, a la plaça, sota un sol de justícia estiuenca, i amb un bon tall de mona de sara o de fruita que estava per llepar-se'n els dits.

D'aquí a un any hi tornem. Només faltaria! ■

JORDI CLOSA FRANQUET

NURI PONS TORRENTS

JORDI CLOSA FRANQUET

Setmana de la Gent Gran
de l'1 al 5 de juny

Núria Pons Torrents

NÚRIA PONS TORRENTS

NÚRIA PONS TORRENTS

Va començar el dilluns, amb un taller per decorar d'una manera especial les torretes. En aquesta activitat, l'Eva va ensenyar a convertir una simple torreta en una nina molt divertida per decorar.

El dimarts, l'Assumpta ens va organitzar un petit taller d'activitats on es va treballar amb la memòria.

El dimecres, en Ramon Buscallà ens havia de fer una conferència sobre "viure amb ilusió també de grans", però es va haver de suspendre per motius personals. La conferència, doncs, queda ajornada per quan el conferenciant estigui disponible.

El dijous, vam anar d'excursió cap a les terres de Tarragona. Vam sortir de Copons a les 8 del matí, direcció cap a Tarragona, i vam fer parada per esmorzar i per recollir la Tere, la nostra guia.
Després vam seguir la ruta fins arribar a la ciutat on vam visitar el museu arqueològic d'art romà. Vam veure un audiovisual sobre la història de la ciutat. Així mateix, també vam poder admirar una extensa col·lecció de peces i objectes trobats a la ciutat que pertanyen a l'època dels romans.
Acabada la visita al museu, vam fer un recorregut per l'imperial Tarraco. Vam visitar la catedral, l'antiga muralla Romana, el Circ i l'amfiteatre, fins arribar al balcó del mediterrani, on ens esperava en Dan amb l'autocar per anar a dinar. Vam fer un recorregut vorejant la costa fins arribar a Cambrils, on ens esperaven per dinar al Gran bufet lliure.
A la tarda, amb la panxa ben plena, seguíem la ruta cap al poble de Montferri, a la comarca de l'Alt Camp, on vam visitar el Santuari de Montserrat, situat al cim del turó del Corralet. Aquesta obra va ser projectada per l'arquitecte Josep Ma. Pujol, el deixeble més genial de Gaudí, a imatge i semblança de les muntanyes de Montserrat. Té una estructura construïda a partir de cent vint arcs catenaris i amb forma de vaixell orientat cap a Montserrat, i és de gran interès arquitectònic. Acabada la visita, ens van fer una demostració dels sons de les campanes del campanar que van construir fora del santuari i que és ben diferent dels que estem acostumats a veure. Tot seguit, ens enfilàvem a l'autocar on teníem el nostre xofer que ja ens esperava per seguir la ruta de retorn cap a Copons.

Divendres hi va haver l'últim acte. La cloenda de la setmana es va fer amb un berenar-sopar i ball. Tot sopant, l'Ignasi Pons ens va fer un repertori de música ambiental, i es va lliurar un petit obsequi a tots els assistents. Després va començar la ballaruca per a tothom fins a una hora prudent.

Des de l'àrea de Benestar Social de l'Ajuntament, agraïm la col·laboració i participació de tothom en tots els actes organitzats durant aquesta setmana, i esperem que l'any vinent la gent s'hi animi per poder repetir.

Moltes gràcies a tots! ■

NÚRIA PONS TORRENTS

Viatge a l'Índia i al Nepal

Montserrat Plaza

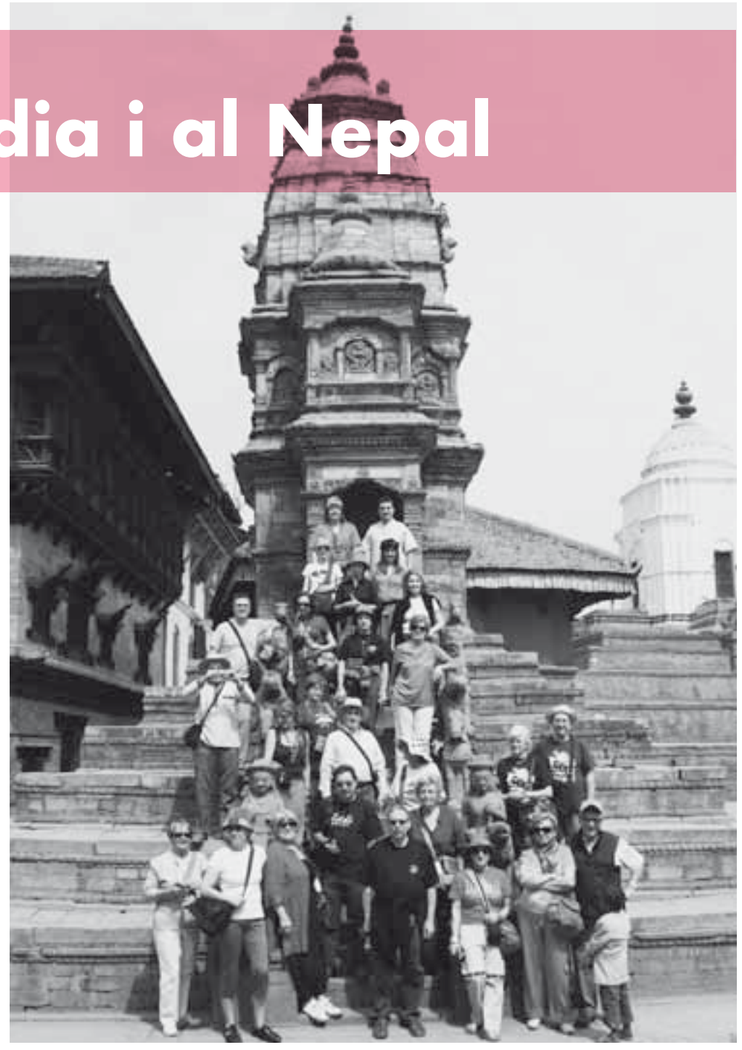

Aquest és el quart viatge que organitza el nostre Enric per a la gent de les parròquies de Ponent. A l'Índia vaig tenir l'oportunitat d'aprendre que per molt que vegis sempre tens la sensació que no has vist res, que tot s'amaga darrere les persones, darrere la cortina d'aquell lloc on no ets capaç d'entendre ni de pair. Amb aquella sensació que t'has perdut alguna cosa fonamental que era allà i que caldrà que hi tornis per poder acabar de veure tot allò que ja has vist.

És un país ple de contrastos visuals i emocionals. Vàrem poder ser espectadors en primera fila de la pobresa, en el sentit més ampli de la paraula. La pobresa al carrer, a l'abast de tothom, que inexplicablement arriba a ser una imatge quotidiana i familiar. Una imatge que amb el temps et retorna amb la força d'una al·lucinació. I en contrast, els grans temples amb decorats meravellosos; els palaus de somni construïts pels maharajàs, talment protagonistes d'un conte de "Les mil i una nit"; la riquesa exuberant dels seus monuments…

Aquest ha estat un viatge ple d'aprenentatges des d'un bon començament.

Tot just arribar, un absurd accident ens deixà la Rosa impossibilitada i en mans d'una sanitat que ens oferia tota mena d'inseguretats i de desconfiança. La primera lliçó fou ella precisament qui ens la va donar, en acceptar la seva sort amb desesperança i amb l'inevitable desengany, però també amb un gran optimisme i alegria. Tots vàrem quedar "tocats" pel seu comportament. Des d'aquestes ratlles et felicito, Rosa, pel teu coratge i pel teu saber estar. Tots plegats ens traiem el barret davant la teva gesta.

Vàrem tenir l'oportunitat de visitar algun dels orfenats i de les cases d'acolliment que l'ordre de les missioneres de la caritat, fundada per la mare Teresa de Calcuta, atén a través de les germanes i els cooperants. Persones que desinteressadament dediquen la seva vida a acollir i a emparar els nens i les persones grans sense recursos. Molts de nosaltres vàrem sortir d'allà amb llàgrimes als ulls per l'impacte que ens causà conèixer de tant a prop l'abnegació d'aquestes persones. Els seus acollits, al cap i a la fi, són entre els desfavorits, les persones afortunades que han pogut anar a raure al seu aixopluc.

I l'aprenentatge més dur: vàrem poder veure que a l'Índia els pobres sempre són hindús de la casta més baixa. Sempre són ells, els pàries, els que podem veure tirats pels carrers d'un dels països més rics del món, molts d'ells malalts i morts de fam, sense inspirar cap tipus de compassió entre els afortunats nascuts en les castes superiors. Esglaia sentir dir per ells mateixos, els hindús, amb tota la fredor imaginable, que en realitat ajudar un pària seria fer-li mal: "cal patir en aquesta vida perquè quan més pateixis més possibilitats tindràs de renéixer en una casta més alta". Com pot una religió predicar el rebuig al seu semblant? La solidaritat amb els pàries està prohibida, però com s'ho farien sense ells? Ells són els qui fan els treballs més humils, els més bruts, els més desagradables.

Aquest fet contrasta amb les altres religions que conviuen a l'Índia, juntament amb l'hinduisme. Els musulmans, tot i que poden ser molt humils, compten amb llars modestes i tots ells disposen d'un ofici que els permet defensar el seu dia a dia. La seva religió prescriu l'almoina i l'ajut als més infortunats. De la mateixa manera que fa la religió dels sikhs, en els temples dels quals vàrem tenir l'oportunitat de veure com es distribueixen els aliments entre els més necessitats i com comparteixen taula els més rics amb els més pobres. Així com ho mana la religió dels cristians, que omplen les seves escoles, els seus orfenats, els seus asils, de persones i criatures sense recursos. De la mateixa manera que ho prescriu la religió dels jainistes i dels parsis, que solen ser pròspers comerciants i rics industrials. Fins i tot els budistes creuen que cal lluitar per la pròpia vida i ajudar els més dèbils.

Aquest ha estat el meu gran desencant. No ho entenc.

Però vull posar punt i final a aquests quatre pensaments amb el record de la passejada més elevada, més intensa i dominant de què hom pot gaudir. Vàrem sobrevolar els cims més alts de la terra, la gran serralada de l'Himàlaia i veure, gairebé a tocar, uns quants dels pocs pics del món que sobrepassen els vuit mil metres d'alçada: l'Everest, el Makalu, el Cho Oyu i uns quants més. Guardaré sempre aquest record, com un tresor, en la meva memòria. ■

Els macrojocs de Copons: un dia que difrutem tots

Jordi Closa Franquet

Ja fa uns quants anys de la primera edició dels Macrojocs de Copons i en totes elles s'ha aconseguit l'objectiu amb que es van crear, tant fàcil o de vegades no tant, de fer passar una bona estona a la quitxalla del poble fent una sèrie d'activitats pensades especialment per a ells. El que ha passat a la pràctica és que no solsament els nens i nenes hi participen sinó que també arrosseguen als pares i mares o inclús als avis o àvies a participar de l'esdeveniment.
Aquest any, doncs, no podia ser uns excepció per molta crisi i falta de pressupost que hi hagués. Gràcies al material deixat per la Diputació de Barcelona, per l'Espai Civic Centre d'Igualada i per Tot Circ, vam poder muntar una edició prou lluida ubicada en un nou emplaçament que s'estenia al llarg del carrer Àngel Guimerà, des de la placeta de cal Segura fins davant de l'Ajuntament.
Diferents jocs com xanques, un circuit per tricicles, tobogan, minigolf, bitlles catalanes, jocs d'encaixos, jocs de taula, un tres en ratlla gegant, una rampa per bicicletes i molts d'altres van formar part dels entreteniments de la diada del 14 de juny, potser el primer dia d'enguany que va fer una calor d'estiu rigorós.A mitja tarda vam fer un berenar a base de coca del forn i xocolata i després per pair vam fer unes curses d'esquis en equip. Si, si, ho heu llegit bé. A Copons vam esquiar en ple mes de juny i sobre uns esquis de 4, 5 i 6 places ("lo nunca visto…"). De seguit una competició de passar per dins un túnel de roba amb el menys temps possible. Un fart de riure per veure els pares i mares fent esforços per lliscar dins el tub estret de tela… un espectacle. Per acabar tots vam recollir les coses i a esperar a que arribi la pròxima edició. ■

NÚRIA PONS TORRENTS

Festa Fi de curs

AMPA CEIP Copons

La festa de final de curs de l'escola de Copons va ser tot un èxit i els nens en van ser els protagonistes en tot moment. S'ho van passar molt bé i ens ho van fer passar molt bé també a nosaltres amb la seva espontaneïtat i alegria. Va ser una festa popular, oberta a tothom. Una festa per passar-ho bé i per compartir.

Els actes van començar a les sis de la tarda a la plaça amb la representació de l'obra de teatre "El Flautista d'Hamelín", a càrrec dels nens de l'escola i amb la col·laboració d'alguns nens de "La Caseta de l'Hort". Aquest va ser tot un repte per a ells, ja que van haver de fer un bon exercici d'expressió oral i de memorització, i també varen participar en la preparació dels decorats i de l'escenografia.
L'Elvira va dirigir l'obra i el repartiment va ser el següent:
Flautista: Maria
Alcalde: Mariona
Pregoners: Ivan i Pol
Regidors: Abril, Emma, Adela
Gent del Poble: Marina, Carla Sanz, Carla Godia, Dahiana, Ares, Carmen, Anna
Nen coix: Lluc
Ratolins: Martina, Jan, Pau, Avril, Arnau, Biel, Romà

Després de l'obra de teatre, va tocar el torn als més petitons. Els nens de "La Caseta de l'Hort", amb l'ajuda de la Teresa i la Maribel, van cantar les cançons que han anat aprenent durant el curs i van ballar unes danses amb la música de l'acordió del Jordi. Amb aquesta actuació ens van demostrar que, a més d'aprendre un munt de coses durant el curs, s'ho passen d'allò més bé tots junts.

Seguidament, algunes nenes del poble van fer un ball amb la cançó "La Tortura" de la Shakira i l'Alejandro Sanz. Els va sortir molt bé, i es va notar que hi varen posar molta il·lusió i moltes ganes perquè la coreografia no era gens senzilla.
La següent i última actuació va ser un espectacle de play-back, també a càrrec dels nens de l'escola, amb la cançó "Mamma Mía" del grup Abba. Aquí cadascú va demostrar les seves qualitats innates per a l'espectacle, ja que van fer una interpretació lliure tot cantant o tocant la guitarra.

Quan es van acabar els espectacles es va repartir el berenar. Va ser un berenar molt especial, ja que unes quantes mares, i segurament alguna àvia, i per què no, algun pare, varen fer unes coques de iogurt per poder convidar a tothom. No n'hi havia cap d'igual, però totes estaven boníssimes.

Després de berenar tots els nens que van voler es van apuntar a la gimcana. Es van fer dos equips, els verd-blaus i els groc-vermells. Els dos equips es van haver d'enfrontar en cinc proves: una cursa de sacs, les sabates barrejades, la tira de roba, el ball del barret i, per acabar, la prova de trepitjar globus. Tots ho van fer molt bé i se'n van endur un regalet.

A dos quarts de deu del vespre va començar el sopar: de primer hi va haver un pica-pica d'embotit, seguidament una fideuà acompanyada d'una bona sangria i per postres el gelat de rigor. Tot plegat va convertir aquest àpat en un típic sopar festiu a la fresca.

Per acabar i per posar una mica d'emoció a la nit, després del sopar vàrem fer uns quants bingos. Cinc partides que van fer que gaudíssim una estona més tots junts i, a la vegada, van ajudar a recaptar uns quants euros, que serviran per cobrir les despeses de la festa i per millorar el pressupost que té l'AMPA. Així es podran oferir uns millors serveis i organitzar activitats destinades a tots els nens de l'escola i del poble.

La valoració que fem l'AMPA d'aquesta primera festa de fi de curs és molt positiva. Tot ha estat gràcies a la col·laboració de molta gent que d'una manera totalment desinteressada ha contribuït a què això fos possible. És molt difícil poder citar a tothom, però us volem donar les gràcies a tots els que d'alguna manera hi heu participat.

Des de la junta de l'AMPA creiem que és molt important organitzar i celebrar aquest tipus de festes populars perquè ens ajuden a refermar la identitat com a poble, a trencar amb la quotidianitat, a divertir-nos, a treballar en equip i a conèixer-nos una mica més. També ajuda a preservar les tradicions i, a la vegada, pot ser una bona oportunitat per innovar aportant noves idees.

Creiem que aquesta festa en concret deixa clar l'important que és per a un poble tenir la seva escola, ja que genera activitat i fa mantenir el poble viu.

Gràcies a tothom. ■

Resum de fets, activitats i actes. Desembre 2008 a juny 2009

desembre

03 Catequesi nenes
07 Missa del diumenge
12 Trobada a Jorba dels que varen anar a Terra Santa
13 Catequesi i missa familiar a Jorba
14 Missa del diumenge i recollida d'aliments
14 Vermont, mercat d´Art a Cal Llacuna
17 Catequesi nenes i penjar nadales a l'església
20 Buscar molsa pel pessebre de l'església
21 Missa del diumenge
22 Es munta el pessebre a l'església
23 Cantades de nadales als pessebres
24 Missa del gall i coca amb torrons
26 Concert de Sant Esteve a l'església a càrrec de cor de noies EXAUDIO
28 Missa del diumenge
28 Els Patges Faruk i Farik recullen les cartes dels nens de Copons

gener

04 Missa del diumenge
05 Cavalcada de Reis
11 Missa del diumenge
14 Catequesi nenes
17 Teatre infantil "El rei de casa"
18 Concert-Vermut
18 Ball de Festa Major
19 Missa de Festa Major
21 Catequesi nenes
24 Temporal de vent
24 Missa i catequesi familiar a Jorba
25 Missa de diumenge
28 Catequesi nenes
31 Inauguració exposició "L´arquitectura al llarg del temps" del CEIP Copons

febrer

01 Missa del diumenge
04 Desmuntar pesebre església, catequesi nenes
08 Missa i benedicció de les candeles i fruita
11 Catequesi nenes
14 Missa i catequesi familiar a Jorba
15 Missa del diumenge
15 1r Cross de Copons
17 Els nens del CEIP Copons visiten el parc de bombers d´Igualada
18 Catequesi nenes
20 Filmació de TV3 pel programa "30 minuts"
21 Carnaval a la Barr aca
22 Missa del diumenge
22 Bateig del Jan Queraltó
24 Excursió del CEIP Copons al MNAC de Barcelona
25 Catequesi nenes
27 Festa de l´enterrament de la sardina i sardinada popular

març

01 Missa del diumenge
07 Assaig de Caramelles
08 Missa del diumenge
11 Catequesi nenes
15 Missa del diumenge
18 Catequesi nenes
20 Trobada de consells amb el Sr. Bisbe a Jorba
21 Missa i catequesi familiar a Jorba
23 Missa del diumenge
25 Catequesi nenes
29 Missa del diumenge
29 El grup de teatre La Barraca actua a Rubió
31 Representació "Pretty Ritty" pel CEIP Copons i narració de contes per Mònica Torres

abril

01 Catequesi nenes
03 Els nens de l'escola van a menjar la mona a Sant Martí de Sesgueioles
04 Reunió de ciutadans amb l'ajuntament
05 Missa i benedicció dels rams
05 Calçotada popular a l'hort de Cal Reiet
09 Missa de dijous sant
10 Missa de divendres sant
12 Missa i cantada de Caramelles
15 Catequesi nenes
18 Missa i catequesi familiar a Jorba
19 Missa del diumenge
19 Emissió programa "30 minuts" filmat a Copons
23 Els nenes de l'escola visiten la Fira del Llibre d'Igualada
26 Missa de diumenge
29 Catequesi nenes

maig

02 Bateig del Marc Salisi i del Juli Eustacchione
03 Missa del diumenge
04 Bibliobús
05 Xerrada "Internet segura per a la protecció del menor"
06 Catequesi nenes
11 Colònies a la Carral
12 Colònies a la Carral
13 Colònies a la Carral
16 Excursió popular al Pi del Quildo
17 Missa del diumenge
20 Catequesi nenes
24 Missa del diumenge
27 Últim dia catequesi nenes
31 Missa del diumenge

juny

01 Bibliobús
01 Comença la Setmana de la Gent Gran; taller "Decorem les torretes"
02 Taller "Treballem amb la memòria"
04 Excursió a Tarragona dins la Setmana de la Gent Gran
05 Berenar-sopar amb ball
07 Missa del diumenge
10 Fi de curs amb berenar nenes catequesi
14 Missa del diumenge
14 Macrojocs
20 Assaig nois i noies per la confirmació
20 Festa final de curs 2008-2009 del CEIP Copons i la Caseta de l´Hort
21 Missa i visita pastoral del Sr. Bisbe
23 Nens i nenes estrenen la piscina petita
28 Missa del diumenge
28 Dinar de caramelles a la plaça.
29 Bibliobús
29 Inici temporada piscina
29 Inici del Casal d'Estiu de Copons
29 Inici dels cursets de natació a la piscina

Activitats

Fi de curs de catequesi

Teresa Closa Bertran

El dimecres dia 10 de juny ens varem aplegar totes les nenes que fan la Catequesi a Copons, per celebrar el fi de curs. Varem banyar-nos, jugar i berenar. Així varem passar una tarda divertida. Esperant que el curs vinent, si Déu vol, puguem tornar-nos a retrobar.
Dono les gràcies també a les nenes que ja fa temps que han fet la Primera Comunió i continuen venint cada dimecres puntual a la cita de la Catequesi. ■

Visita pastoral del Sr. Bisbe

Teresa Closa Bertran

El diumenge dia vint-i-u de juny, l'església de Santa Maria de Copons es va omplir de joia. El Senyor Bisbe Monsenyor Romà Casanova ens va complaure amb la seva visita Pastoral, la qual va aprofitar per administrar el Sagrament de la Confirmació a aquells joves fidels que durant dos anys s'havien preparat. Varen rebre el do de l'Esperit Sant:
- Anna Araque Espinosa
- Aïda Vilumara Palà
- Aleix Sala Farré
- Alba Rosich Gumà.

L'eucaristia va ser molt participativa, els joves confirmats i els seus familiars: mares, germans, padrines, varen llegir les lectures, els salms, les pregàries, i varen fer les ofrenes… Tot va transcórrer en un ambient musical acompanyat per la pianista Anna Closa i finalitzant amb un fort aplaudiment. Tot plegat va ser una festa molt lluïda.
Posteriorment, en motiu d'aquesta visita Pastoral del Sr. Bisbe, els representants de totes les parròquies dels pobles gestionats per Mossèn Enric Garcia, es varen aplegar a la Sala Polivalent de Montmaneu per fer un bon àpat, i es va finalitzar amb la inauguració de la restauració de l'Ermita de la Santa Creu. Va ésser un dia, ple d'esdeveniments, finalitzant així la Festa. ■

TERESA CLOSA BERTRAN

Opinió

El sobrepart

Doctor Anicet Altés

El període de temps de després del part és com una convalescència o quarantena, i en el seu transcurs la mare i el fill es coneixen i s'adapten mútuament.

Picasso (1921)

Finalment ha nascut la criatura i la mare ha pogut posar la seva col·laboració i el seu esforç per obtenir un part normal. Ha recordat, moltes vegades, les classes de preparació al part i li va quedar clar que el dolor és una cosa i l'esforç per fer néixer el fill n'és una altra. Ha estat tres dies a la clínica amb alguns dubtes sobre la lactància materna que, sortosament , s'han resolt i ara torna a casa, contenta amb el nounat als seus braços, acompanyada pel seu marit que duu una maleta a cada mà.
Tornen al seu pis on ja els esperen els sogres i la mare de la protagonista que hi ha anat per organitzar-ho tot . Al cap de tres hores han quedat sols, però amb la companyia del nadó, que ja comença a somicar i a moure's en el seu llitet, tot i que encara no fa dues hores que ha mamat. La mare, però, vol esperar la tercera per tal d'habituar el nounat a aquest ritme horari. Però, és clar, les coses no són tan fàcils... i aquesta mare jove s'ha guiat pel sentit comú. Al cap de poca estona ha tornat a donar el pit a la criatura que, als seus braços i amb el càlid contacte de la seva pell, s'ha tranquil·litzat, i de seguida s'ha relaxat i adormit plàcidament.
Després d'una nit una mica moguda, el marit que ha ajudat molt a les trifulgues de la seva muller, mentre es vesteix per tornar a la feina, pensa en els tràmits per obtenir un permís de maternitat per poder ajudar la seva esposa en aquesta nova fase de la seva vida conjugal. La situació, de cop i volta, ha canviat, i ara tenen uns problemes que no havien imaginat abans. Tot plegat per l'existència d'una petita criatura de només tres quilos que s'ha convertit en el centre del seu univers!
El problema és que els bebès no poden explicar què els passa o què necessiten. Hem de pensar que durant nou mesos han viscut en un medi on no els ha faltat res: tenien una alimentació constant a través del cordó umbilical i estaven immersos en un ambient líquid a una temperatura uniforme i amb molta llibertat de moviments. Ara, després del trauma del seu naixement, potser estan cansats, potser tenen gana o set i, probablement, se senten sols. Els nounats no poden explicar-se de cap més manera que plorant. És un plorar sense llàgrimes, perquè els conductes encara no funcionen. Tot i així, ploren amb força, d'una manera que commouen la mare, la qual, com que no entén què li passa al seu fillet, l'abraça repetidament, el besa i l'humiteja amb les llàgrimes que no pot reprimir.
Així comença moltes vegades aquesta etapa de la vida que és el puerperi, la qual ens la recorda la lletra d'aquella cançó de Raimon:

La vida em dóna pena i el nàixer és un gran plor;
La vida pot ser eixe plor... ■

Àquila, un mes després del terratrèmol

Rosa Mata Francès

Àquila: una ciutat d'Itàlia, a peu dels Apenins, considerada Città d'Arte, amb 80.000 habitants i una prestigiosa universitat de 21.000 estudiants (la meitat de fora la regió). El 6 d'abril, a les 3h de la matinada, la ciutat sacseja sota l'efecte d'un terratrèmol de magnitud 5,8 per uns o de 6,3 per altres. És igual, el resultat són unes 300 víctimes mortals, milers de ferits i una ciutat fantasmagòrica. L'hospital el van poder evacuar pels pèls. La principal residència d'estudiants no va tenir tanta sort.
Ara, a la Piazza del Duomo els bombers, amb una grua gegant, proven d'assegurar la mitja cúpula que queda a la catedral. Al peu de les esglésies hi ha les corresponents campanes; aquelles que no han caigut amb el terratrèmol s'han despenjat per seguretat. Entre la runa hi ha mobles, joguines, fotografies... L'accés al casc antic està totalment tancat i fortament vigilat per exèrcit i policia. Qualsevol rèplica o ventada pot acabar de fer caure allò que ha quedat a mitges.
Pels carrers només hi ha soldats, policies i bombers, els "vigili del fuoco". I de tant en tant passa un grup de gossos perduts buscant d'acostar-se a les persones.

S'han desplaçat a la zona cossos i forces de seguretat de tot l'estat. Els de més lluny, de poblacions a 500 o 1.000 quilòmetres de distància, vénen en equips que s'estan a la zona durant setmanes. Ara cal avaluar els danys dels edificis, un a un, i determinar quins caldrà enderrocar completament i quins són habitables o tenen possibilitat de ser-ho un cop reforçats.

La meitat de la població es va traslladar a albergs i a hotels de la costa, i la resta s'està als campaments d'acollida. Un total de 137 a la zona d'Abruzzo. Aquells que en Berlusconi titllava de càmpings de vacances. En tenen per mesos, anant bé. El Govern diu que abans de la tardor farà uns nuclis de població nous amb cases prefabricades o estructures modulars. La gent no vol ni sentir parlar de poblacions noves, volen la mateixa ciutat que tenien al mateix lloc. Amb la intenció d'aixecar els ànims, als carrers s'alcen pancartes amb àligues, símbol de la ciutat, i inscripcions com: "ridateci le ali, torneremo a volare" o "non ci fermeremo, ma risorgeremo".

Aquells que conserven la casa en bon estat no volen tornar. Després del que van viure i de dies de rèpliques i més rèpliques, tenen por. Prefereixen dormir al campament o a la tenda o caravana que s'han plantat al pati de casa.

Als campaments ja s'hi han instal·lat caixers automàtics, oficines de correus mòbils, esglésies en tendes inflables en forma de creu, ludoteques en caravanes... Ningú s'ha escapat de la desgràcia i això els uneix i els dóna un cert consol.

I ara els cossos de seguretat s'han de començar a centrar en la cimera del G8 que tindrà lloc el juliol a la ciutat. Un canvi estratègic, suposo, d'en Berlusconi perquè tot el món vegi aquest panorama. A banda del bla, bla, bla habitual en aquestes cimeres, esperem que almenys la decisió de fer-ho a l'Àquila, d'una manera o d'una altra, pugui ser profitós per a aquesta regió, l'Abruzzo, encara que de moment la població no acaba de veure el com.

Maig de 2009. ■

ROSA MATA FRANCÈS

"La Barraca"

Elisabet Tomas Pujabet

Durant aquest hivern i aquesta primavera tots hem estat observant les obres d'arranjament de la piscina i de construcció dels vestuaris i, sobretot, del nou bar-restaurant.

Tot i que alguns coponencs han estat més callats o més discrets que altres, tots o quasi tots n'hem parlat en algun moment i, sobretot, hem patit, hem patit moltíssim!, per veure les obres acabades a temps. Hem patit perquè que no s'acabessin quan tocava implicava uns canvis a la vida del poble i de tots els coponencs, i a més d'un ens hagués suposat un esforç i, fins i tot, algun disgust.

N'hi havia (i m'hi incloc a mi mateixa) que després de veure l'estat en què està actualment la sala polivalent, inacabada i ja maltractada pel sol i les pluges molt abans de la seva estrena, hem arribat a dubtar seriosament de l'acabament a temps de les obres de la piscina. Per sort de tots, i suposo que per l'esforç de moltes persones, això no ha estat així; l'obra s'ha acabat a temps i molt bé, encara que hi hagi alguns detalls que s'han d'acabar de polir.

EUSEBIA MERCADAL SEGURA

La piscina petita, que tanta falta ens feia, es mereix un 10, ja que és preciosa. Quant a l'ampliació i a la renovació de la gespa, a l'edifici dels vestuaris amb aigua calenta, al nou bar-restaurant, tot m'agrada: el disseny, el color, tot! Per això vull felicitar a tots els que ho han fet possible.

Fa temps que volia opinar sobre aquest tema, però he esperat a poder veure les obres en funcionament per fer-ho. Finalment, avui, dia 4 de juliol, ha estat "el gran dia": s'han obert, en la seva totalitat, les instal·lacions de la Nova Piscina Municipal de Copons. I concretament a mitja tarda, s'ha obert el que més ha fet gruar: el nou bar-restaurant municipal, que, segons l'equip de govern, ha de donar tots els serveis que a mi, des que vaig néixer, m'ha donat "La Barraca".

Però no ens enganyem! El nou bar-restaurant NO pot donar els mateixos serveis que el local de La Barraca ha donat durant tants anys a tot el poble. La Barraca és més que un simple bar caigut en decadència per la mala gestió dels uns i dels altres. La Barraca és el local social del poble que ens ha vist créixer a molts de nosaltres. Us en recordeu? Els socis, el cinema, les festes, les reunions...

NO, el bar de la piscina (desconec el nom que li han posat) no podrà, de cap manera, cobrir tots els serveis que ens dóna La Barraca. Per què no? Doncs per superfície i per característiques, perquè s'ha pensat per ser un bar de piscina, i molt correctament per cert, té una barra molt llarga, capacitat per poques taules d'interior i moltes d'exterior...

I a l'hivern, què farem? Com es compaginaran les activitats dels avis amb el restaurant? Com es compaginaran les sessions de futbol amb el restaurant? I el funcionament de les travesses?... Encara que finalment s'utilitzi la sala polivalent, no trobeu que serà poc pràctic? Crec que és massa gran per escalfar-la per a dues taules de persones jugant a cartes, sense bar...

La sala polivalent, a part de poc afavorida estèticament (pel meu gust, és clar) ha estat poc pensada per a ús diari. La veig més per a la Festa Major d'hivern o per a algun altre acte de més gran format.

No oblidem que els nous cafeters paguen un lloguer i que mentre compleixin la normativa vigent poden donar al nou bar-restaurant l'ambientació i l'aire que vulguin.

Puc acceptar que les persones que no viuen a Copons o que fa pocs anys que hi viuen no ho entenguin igual que jo, però no crec que "ventilar" La Barraca, com s'intenta fer, sigui el més correcte, ja només per respecte a les vàries generacions de coponencs que han format part de la vida de La Barraca. Els socis que durant anys van mantenir La Barraca per donar un servei a tot el poble poc es pensaven que en menys de deu anys d'haver-la cedit a l'Ajuntament restaria tancada i amb possibilitats de ser venuda, això ja ho podien haver fet els socis en el seu moment i repartir-se'n els beneficis.

La Barraca ha estat durant molts anys l'únic local social del poble i dels coponencs.

Suggereixo a l'equip de govern, que ara per ara és el que té el futur de La Barraca a les seves mans, que pensi molt be l'ús que se li vol donar. I si finalment es desestima l'opció de bar o de local social, s'utilitzi com a equipament municipal, com per exemple: escola, local de trobada del jovent, local per associació de la gent gran, etc.

En cap cas no m'agradaria veure La Barraca convertida en un bloc d'habitatges. I abans que això passi, els que no hi estem d'acord haurem de fer el que calgui per evitar-ho.

Bé, aquesta es la meva opinió, i sé del cert que hi ha molta gent que la comparteix. ■

Hipèric - Flor de Sant Joan,

herba de cop, herba foradada, entre altres

Hypericum perforatum L.

Mª Glòria Fustero Vidal

Hola, com va l'estiu?

Aquest any us presento una de les plantes més carismàtiques de la història.
És gairebé impossible de descriure per escrit tant les qualitats curatives com l'atracció que genera en el seu hàbitat aquesta herba, tan apreciada per tota persona aficionada a l'estudi de les plantes.
Pels voltants de Sant Joan, si mirem pels vorals de les carreteres i dels camins, apreciarem aquesta planta enmig de les infinitats d'herbes ja assecades pel sol de la primavera.

Herba perenne que pertany a la família de les gutíferes. De tiges erectes i llenyoses amb dues línies laterals de 30 a 60 cm. d'alçada. Les fulles són lanceolades, oposades amb nombrosos punts translúcids que donen la impressió que la fulla està foradada i que són glàndules plenes d'oli essencial. Les flors són pentàmeres, estrellades, hermafrodites; els cinc pètals són d'un groc intens, i també porten glàndules secretores.

Floreix de maig a juliol i, fins i tot, a l'agost. La trobarem als marges dels camins o carreteres, a les prades i en llocs assolellats. Les pluges d'estiu afavoreixen el seu creixement.

Components actius

Entre altres, compta amb: àcids, olis, minerals, hipericina, rutina, flavonoides, tanins.

Virtuts

Les virtuts atribuïdes a l'hipèric són innombrables; com a planta medicinal té una gran reputació. Com diu el seu nom, hyperikon o hypereikon significa que està per sobre de tot l'imaginable.
És balsàmica i resinosa, i aplicada externament és un bon vulnerari, antiinflamatori, cicatritzant i antisèptic per a traumatismes o cops, ferides i cremades.
La podem considerar com l'antibiòtic de l'Edat Mitjana, per la gran importància que va tenir en la curació de les ferides de guerra. En el segle XVI se la va anomenar "herba de les ferides", i posteriorment "herba militar".

Ús extern

Aplicada externament influeix activant la circulació sanguínia, per les cremades i ferides de poca consideració, picades d'insectes. Disminueix els símptomes del dolor i les reaccions inflamatòries. Afavoreix la reparació del teixit epidèrmic.
Per a les aplicacions externes, podem fer un oli d'hipèric amb 100 gr. de la planta tendra per a un litre d'oli d'oliva dins un pot de vidre de boca ampla, macerar durant 40 dies al sol i serena movent suaument el líquid de tant en tant.
Com a sedant, podem fer banys asseguts i drets amb el líquid resultant de macerar durant unes 10 hores la planta en aigua freda. Filtrada calenta a l'aigua de bany, és eficaç per calmar el dolor de molts tipus de manifestacions.

Ús intern

Digestiva, combat l'acidesa gàstrica, les diarrees i els vòmits.
Podem fer una infusió amb 1 litre d'aigua i 1 unça de la planta assecada, prenent una tassa abans dels menjar.
També en podem fer una ratafia amb 1 litre d'aiguardent, mitja unça de flors i una llimona tallada a rodanxes. Durant dues setmanes ho reservarem en un recipient hermètic, ho mourem de tant en tant, ho colarem i hi afegirem 100 grams de sucre. Ens ho podem prendre després dels menjars.
Tònic nerviós, antidepressiu, analgèsic, sedant. Com a reparador del sistema nerviós i per combatre els dolors corporals: reuma, gota, artritis, ciàtica, lumbàlgia, etc.
Podem fer una infusió assíduament d'una cullerada petita de planta assecada i picada. Actualment es comercialitza amb tintura que resulta molt eficaç. Podem afegir-hi unes gotes amb qualsevol infusió d'una altra planta compatible o sucs de fruita; mai amb llet.

Recol·lecció

A la primavera, entre finals de maig i juny, podem trobar-la en plena floració. Pels volts de Sant Joan és la millor estació per recol·lectar. Ha d'assecar-se i guardar-se en saquets de tela o en recipients eixuts i hermètics.

Precaucions

El seu ús s'ha de suspendre si s'han de prendre altres medicaments, ja que presenta moltes incompatibilitats amb els barbitúrics, amb els antidepressius i amb molts altres fàrmacs. Sempre s'ha de consultar el metge abans de començar cures amb aquesta planta.

Toxicitat

La hipericina en contacte amb la llum solar pot produir efectes de fotosensibilització en la pell, per la qual cosa poden produir-se lesions cutànies. Per això, tant en l'ús extern com intern, s'han d'evitar les exposicions solars prolongades, i sobretot en alta muntanya.
Durant l'embaràs també cal evitar prendre preparats d'aquesta planta sense el consentiment del metge.

Observacions

A l'edat mitjana es cremava en les cases en què es creia que hi havia entrat el Dimoni, fins a tal punt que era coneguda com fuga daemonium ("espantadimonis").
Es diu que cura la melancolia i atrau l'amor.
En la cultura celta, es deia que les fades dolentes, els follets i els mags de males intencions no entrarien mai en una casa on les seves finestres estiguessin protegides per ramets d'aquesta planta.
Part d'aquestes notes estan extretes de llibres ja publicats.

Bon estiu. ■

Excursió d'Igualada a Copons passant per l'ermita de Sta. Maria de la Sala

Joan Carles Quesada Santamaria

Aquesta primavera, la meva companya i jo vàrem fer l'excursió que us expliquem a continuació. Vàrem sortir de Copons amb la Igualadina de les 8.30h, i vàrem baixar al Molí Nou. Després d'esmorzar, vàrem sortir per la carretera, la qual deixàrem passada la piscina del Molí Nou, tot agafant un camí a l'esquerra que va resseguint una zona de masies al costat del riu Anoia.
Travessàrem per una zona d'horts molt bonica; vàrem buscar un camí que seguís el riu en direcció al Molí Blanc, però com que estava impracticable, vàrem enfilar-nos cap a la carretera a l'alçada del Pla de la Massa i vàrem sortir al costat dels silos de gra. Continuàrem per la carretera de Santa Coloma, vorejant la zona residencial de Sant Jaume Sesoliveres, on visitàrem l'ermita, la qual està restaurada i té un entorn molt cuidat.
Després continuàrem per la carretera de Santa Coloma, que resseguírem una estona fins arribar a una antiga zona de pràctiques d'autoescola que avui està en desús, al costat de la qual hi ha el Molí Blanc. Aquest és un antic molí reconvertit en hotel-restaurant. Passàrem per sota del pont de la carretera de Santa Coloma i vàrem enfilar una pista de terra que ens portà a Can Cansalada.
Al costat de la masia hi ha l'ermita de la Mare de Déu de Sala i l'esplanada on hi ha la creu commemorativa de l'Aplec de 1910, que es va construir amb almoines de l'arxiprestat. Vàrem demanar les claus per visitar l'ermita a Can Cansalada, però ens varen dir que les tenia l'amo de la finca i resulta que no hi era. Aquesta ermita, segons el rètol explicatiu, és romànica, del segle XII . Antigament hi havia ermitans que hi estigueren fins l'any 1823. La planta és d'una sola nau rectangular, amb absis semicirculars. El campanar és d'espadanya de dos pisos i tres finestrals d'arc de mig punt. La portalada és senzilla i bonica, d'estil lleidatà, segons les explicacions del rètol.
Passada l'ermita trobàrem, a mà dreta, la pista que va a Sant Genís i a Jorba, però nosaltres elegírem el camí de l'esquerra que baixa cap al riu, perquè el vàrem trobar més atractiu.
Travessàrem una zona boscosa i ombrívola i arribàrem a la pista que va de Jorba a la carretera de Santa Coloma, que sovint s'utilitza com a drecera per anar a Tous.
A prop d'aquí conflueixen l'Anoia i la riera de Clariana. Pujàrem una mica i arribàrem a Jorba, passant per sota el viaducte de l'autovia. Després de visitar Jorba, vàrem agafar la carretera vella. Travessàrem la riera de Rubió pel pont de Carles III, passàrem per l'antic camp de futbol de Jorba i enfilàrem cap al barri de la Creu de Sant Pere. Una mica més endavant, vàrem sortir a la carretera de Calaf i Pons, i la seguírem 500 m, fins que vàrem trobar, a mà esquerra, un camí per on passa el GR-7, i baixàrem fins al costat del Pont del Ganxo. Aquí ens vàrem trobar de nou el riu Anoia, que travessàrem per unes pedres. Vàrem passar per sota del viaducte de l'autovia, i després, una mica més endavant, travessàrem, també per pedres, la riera d'Argençola, on confluei amb la Riera Gran. Vàrem sortir a una pista que, a mà esquerra, porta cap a la Juncosa i a l'Hostal de Jorba, però nosaltres vàrem agafar la de mà dreta. Passàrem pel costat de Cal Tetes, antic berenador i zona de banys. A la nostra esquerra hi teníem la plana de la Juncosa, i partir d'aquí vàrem anar pel caminet que ressegueix la riera Gran,que creuàrem vàries vegades. Vàrem passar pel costat del Gorg Salat. Travessàrem uns camps propers a les Vinyes, que es veuen a certa distància. Abans dels Nocs, el caminet travessa una zona molt maca amb una densa vegetació de ribera , però el caminet està molt emboscat i costa seguir-lo. Arribàrem als Nocs. Més enllà el camí ja millora i desemboca a la pista que baixa de la carretera cap a Cal Saül. Passàrem pel costat de Cal Saül i el camp de futbol. Seguint aquesta pista, aviat vàrem arribar a Copons. Entrant pel costat de l'escorxador, vàrem enfilar-nos pel carrer Vilanova.
És una excursió molt fàcil, d'unes tres hores, com a molt. Si els camins estiguessin més ben conservats i hi hagués més continuïtat entre ells, l'itinerari seria més agradable perquè es podrien evitar alguns trossos de carretera. Tot i això, és una caminada molt recomanable. ■

Ermita de la Sala

Portalada de l'ermita

Riu Anoia prop de Jorba

JOAN CARLES QUESADA SANTAMARIA

Travessa del Pirineu, de l'Atlàntic a la Mediterrània (2004 - V)

Maria Romero Marsal

Panoràmica des del Tuc de Mulleres

RAMON SERRA LLACUNA

Els 12 travessaires: Toni Aure, Jordi Corrons, Josep Antoni Jiménez, Rafa Jiménez, Maria Romero, Montse Sala, Carme Secanell, Martí Senserrich, Ramon Serra, Joan Victori, Cisco Viera i Josep Ma Vilarrubias.

Enguany, com cada estiu, els caminaires del Club Excursionista Uecanoia hem reprès un tram més de la travessa del Pirineu per l'Alta Ruta. En aquest cas, es començava el recorregut a Benasc i s'acabava a Àreu. Érem un grup de 12 persones (3 dones i 9 homes) i només en quedaven 4 que havien començat la travessa al Cantàbric.

1a ETAPA (26) / dissabte, 31 de juliol:
Benasc - La Renclusa

Hem fet les primeres hores a l'ombra, malgrat començar a caminar a quarts d'onze. El recorregut transcorria per una pista forestal paral·lela al llit del riu, fins arribar a la pujada asfaltada que ens duia a Baños de Benasque. Des d'allà hem agafat la "senda del Alba", marcada com a PR amb senyals blancs i grocs. A mig camí, en un sender estret i ombrívol hem parat a dinar al costat de les fonts d'Alba. Hem seguit el sender fins al pla de l'Hospital. Hem evitat la carretera i hem escollit un camí paral·lel fins a la Besurta. Hem parat al bar i hem gaudit de beguda fresca. Amb els ànims renovats hem enfilat la pujada de 45 minuts fins a la Renclusa. Finalment, malgrat les aparences inicials, ens acullen a tots 12 al refugi.
Avui hem fet uns 14 km, hem caminat 6 hores i el desnivell no ha arribat als 2.000 m positius.

2a ETAPA (27) / diumenge, 1 d'agost:
La Renclusa - Hospital de Viella

A 2/4 de 7 h del matí hem sortit de la Renclusa per enfilar el "camino de San Antonio". Aquesta alternativa ens estalviava tornar a baixar a la Besurta i pujar cap al Forau d'Aigualluts. El caminet en qüestió era força costerut i la Carme ha estat l'escollida per obrir camí. En arribar al Forau, ens ha costat força estona trobar un lloc per travessar el riu. Hem hagut de recórrer a diferents mètodes: descalçar-se, saltar per les pedres, passar per un tronc moll força lliscant... Superat l'entrebanc, hem enfilat la vall de l'Escaleta per arribar a un parell de petits llacs. En el primer hem fet una parada per esmorzar. Avançàvem per l'esquerra del torrent de neu i al segon llac vam travessar cap a la dreta. Superat el fals coll, alguns ja vam reconèixer el tuc de Mulleres i el coll que ens donaria accés a la vall d'Aran. Amb pas tranquil, hem agafat el cim pel dret i de mica en mica, gairebé sense adonar-nos-en hem coronat el punt més alt. El Martí s'estrenava perquè aquest era el seu primer 3.000. Ja teníem cava assegurat! Feta la foto de rigor i havent menjant una mica, vam anar baixant. El temps semblava que es complicava i calia anar perdent alçada amb rapidesa. El camí fins al coll era senzill i gens aeri, però calia desgrimpar pocs metres per arribar a la petita clapa de neu que iniciava el descens cap a la vall.
Superada la neu, ens quedava una llarga i pesada baixada de 1.500 m de desnivell. La majoria del recorregut passa per un tarteram de roca grossa que t'obliga a fer cada pas diferent. En arribar al tercer llac, al costat del refugi metàl·lic, hem dinat un picnic immenjable fet a la Renclusa. Quan arribàvem al pla ha començat a pedregar i ploure a bots i barrals! El pas s'ha accelerat... i el Toni ha tingut una mala caiguda d'esquena, però sortosament no s'ha fet mal. Hem arribat xops a l'Hospital de Viella, però la dutxa calenta i el sopar amb cava ens han refet. Avui ha estat una etapa llarga i força dura.

3a ETAPA (28) / dilluns 2 d'agost:
Hospital de Viella - La Restanca

Hem sortit a les 8 h del refugi i hem decidit agafar la ruta del GR 11 que transcorre per la vall de Rius. El Josep Anton s'havia lesionat baixant del Mulleres i aquesta opció era millor per al seu genoll inflamat.
La pujada fins al port de Rius s'ha fet a un bon ritme i, sortosament, a l'ombra. Hem aprofitat la fresca del matí per guanyar el desnivell amb celeritat. Mentre anàvem pujant, podíem apreciar a les raconades del camí tot de granís acumulat de la pedregada del dia anterior. Poc abans d'arribar al port, ens hem aturat a menjar i posar-nos crema solar. Un cop travessat el coll, de seguida hem pogut apreciar la bellesa d'aquesta àmplia vall de Rius, una vall plena de llacs de gran extensió.
Malgrat el que podia semblar d'entrada, no ens ha plogut i hem pogut enfilar la pujada cap al refugi de la Restanca en sec. Semblava que tothom tenia moltes ganes d'arribar perquè hem fet aquest desnivell amb molt poc temps. Ens hem plantat a la Restanca a les 15 h. Així, doncs, hem tingut temps per instal·lar-nos, estendre la roba molla d'ahir i alguns s'han escapat fins a l'estany de Mar, un racó d'increïble bellesa que ens dóna una panoràmica dels Bessiberris excel·lent.

4a ETAPA (29) / dimarts 3 d'agost:
La Restanca - Salardú

Avui era un dia especial: celebràvem l'aniversari del Ramon. Any rere any, s'escau que la travessa coincideix amb el seu aniversari i ja ha esdevingut una tradició.
L'itinerari del dia no tenia gaire desnivell. De bon matí ens hem encaminat cap al coll de Güellcrestada. La pujada s'ha fet bé perquè érem a recer del sol. Des del coll hem pogut admirar l'estany de Monges i el de Mengades. A contracor, hem deixat el sender que ens hauria dut al cim del Montardo i hem seguit el recorregut cap al port de Caldes. Des d'aquí la panoràmica de la vall de Colomers era magnífica. Un seguit de llacs, petits, grans i de formes ben variades, se'ns oferia sota els peus. Hem parat un xic a gaudir de l'espectacle i hem anat baixant cap a Colomers. Aviat hem notat que arribàvem al refugi perquè cada cop trobàvem més gent que passejava pels volts dels llacs. Com que l'aspecte dels que trobàvem era ben poc muntanyenc, era fàcil deduir que l'accés al refugi és cada cop més fàcil. Hem estat ben poc estona aturats a Colomers i en la baixada hem anat trobant una infinitat de persones que amb bambes, espardenyes, neveres... s'enfilaven cap al llac Major de Colomers a la recerca d'un racó per dinar o veure el paisatge. La veritat és que per a nosaltres ha estat força decebedor trobar aquest panorama ja que nosaltres anàvem disposats a gaudir de la muntanya des d'una perspectiva molt diferent. El fet que els taxis deixin la gent tan a la vora del refugi fomenta aquest tipus de turisme que tant desvirtua l'activitat a muntanya.
Tan aviat com hem pogut ens hem separat del formiguer de "costellaires" i hem seguit una drecera deliciosa que passava arran de riu. Per aquest sender hem arribat a Banys de Tredòs. Allà hem aprofitat per fer la parada de dinar i prendre alè i forces per encarar la carretera que ens duria primer a Tredòs i finalment a Salardú, la nostra destinació del dia.
El recorregut per carretera es fa sempre pesat i maltracta especialment els peus, però hem pogut fer-ho prou bé i hem arribat a Salardú a temps per esplaiar-nos, comprar i celebrar l'aniversari del nostre company.
En aquesta etapa ens han deixat dos companys: la Carme i el Josep Anton. Ens ha sabut molt greu no comptar amb la seva alegria durant la totalitat de la travessa.

5a ETAPA (30) / dimecres, 4 d'agost:
Salardú - Alòs d'Isil

Gairebé com cada dia començàvem l'itinerari amb un fort pendent. Havíem de superar uns 800 m de desnivell: els que separaven Salardú del pla de Beret. Per sort, en acabar d'esmorzar i ben frescos, la pujada s'ha fet sense problemes i amb un ritme constant. Arribats en aquest punt, havíem fet el que damunt del mapa semblava el tros més dur de tot el dia.
El recorregut del dia transcorria majoritàriament per una pista i només era qüestió de seguir a un ritme animat. Arribàvem a Alòs d'Isil i això volia dir que l'endemà hauríem de desfer un tram per enllaçar amb el camí que ens havia de dur fins al refugi Enric Pujol, a la carena del Mont-roig.
El tram final de la pista forestal, passada la pista d'esquí de fons de Bonabé, s'ha fet etern. A cada revolt pensàvem veure el poble d'Alòs. Aquest no arribar mai ens ha cansat més mentalment que física. A Alòs ens esperava el millor: un paller on dormir! A falta de res millor, això era glòria… I alguns de nosaltres han recordat amb nostàlgia el darrer cop que s'havien acostat a un paller… Ningú no ha preguntat res més.

6a ETAPA (31) / dijous, 5 d'agost:
Alòs d'Isil - Refugi del Mont-roig (Enric Pujol)

Aquest ha estat el dia que hem caminat més hores. En total han passat 13 h des del moment de sortir d'Alòs fins arribar al refugi Enric Pujol. Una llarga jornada en què hem hagut de pujar diversos colls: cal destacar la duresa del de Comella, especialment dret i pissarrós, cosa que el feia lliscant i difícil; el coll Curiós (amb un nom ben escaient), i el coll de Calberante, just a tocar del pic Inferior de la Gallina.
Un cop superat el darrer coll, hem pogut veure els tres llacs de la Gallina que s'estenien al fons de la vall i just al costat del darrer hi havia un minúscul refugi metàl·lic: era el nostre! Per acabar de donar al·licient a la jornada, la boira ha decidit envair-ho tot i deixar-nos la visibilitat reduïda al no-res. Ens hem aplegat ben junts i hem anat avançant orientant-nos segons el que havíem vist des del coll. Quan ja tots pensàvem que havíem de ser molt a prop del refugi Enric Pujol, davant nostre s'ha obert una escassa clariana i hem vist la cabana metàl·lica. Ha estat tot un consol per al grup, que avançava cansat i molt prudent a causa de la boira. Només ens quedava travessar el riu, que no ha estat fàcil. Per sort, el refugi era buit i hem dormir perfectament.

7a ETAPA (32) / divendres, 6 d'agost:
Refugi del Mont-roig (Enric Pujol) - Certescan

Ens hem llevat animats perquè sabíem que començàvem el dia baixant i planejant cap a Noarre, un petit poble molt bonic i mal comunicat, que malgrat això té totes les bordes arreglades com a segona residència de forans. Des d'allà, el camí anava prenent alçada i es feia més costerut. Passàvem al costat de torrents que de tant en tant s'entollaven i feien petites piscines temptadores. El Martí, com sempre, ha caigut en la temptació i s'ha ben remullat en una tolla.
Després de dinar a ple sol, hem enfilat amunt cap al coll de Certescan. En el flanqueig final que ens duia fins al coll mateix hem passat enmig d'un gran ramat de bens que semblaven ben sorpresos de veure'ns entre aquell tarteram insòlit. Arribats al coll, ja podíem veure el gran estany de Certescan a l'altra banda. Era un anunci de final d'etapa, però encara hem hagut de baixar tot travessant algunes petites clapes de neu fins al refugi de Certescan.

8a ETAPA (33) / dissabte, 7 d'agost:
Certescan - Àreu

Malauradament començàvem l'etapa amb una altra baixa. La Montse no podia venir a causa d'una llaga impressionant al dit gros del peu. A tots, i sobretot a ella, ens ha sabut molt greu que per un dia no pogués acabar la travessa d'aquest any. A canvi, però, ha tingut un rescat ple d'emocions, amb helicòpter inclòs!
La jornada es presentava llarga. Hem començat baixant de manera constant cap als plans de Boavi, un immens planell amb

un encant admirable. Des d'allà el camí s'enfilava entre arbres grandiosos que ens oferien una ombra que era molt d'agrair. Hem deixat el desviament cap a la cascada de Broate i hem seguit pujant cap al planell de Santa Pau. A partir d'aquí ens quedava el que seria l'últim coll d'aquest tram de la travessa del Pirineu: el coll de Sellente. Era una bona notícia i hem pujat amb molt bon ritme. Sortint del coll entràvem al circ de Baborte, on hem trobat un grup de cavalls salvatges molt a prop del refugi metàl·lic de Baborte. El paisatge era genial i hem parat a dinar al costat de l'estany. Des d'allà la ruta era bàsicament de baixada i calia cuidar els genolls i utilitzar bé els bastons.

El darrer tram fins arribar a Àreu era de pista, però l'hem fet més ràpid del que ens pensàvem en principi i a més n'hem esquivat tan tros com hem pogut desviant-nos cap a les bordes de la Rebuira. Al càmping ens esperava la benvinguda d'uns companys del Club i hem anat a celebrar l'èxit d'aquest nou estiu de travessa per l'Alta Ruta Pirinenca. Hem tingut el privilegi, un any més, de gaudir d'un ambient fantàstic entre la gent del grup i d'uns paisatges verament impressionants. Només podem demanar tornar a repetir l'experiència l'estiu que ve per anar-nos acostant cada cop més a l'aigua de la Mediterrània, on s'acaba aquest viatge per etapes. ■

Cim del Tuc de Mulleres

Refugi de Certescan

RAMON SERRA LLACUNA

Creuant un torrent

Natura i noves tecnologies agafades de la mà

Alta Anoia

Equip del Consorci de Promoció Turística de l'Alta Anoia

L'Alta Anoia és la natura, el paisatge, la tranquil·litat, el món rural, la gent, el patrimoni, la història, els conreus, els boscos, els camins, els rierols, els turons, els castells, els pobles, les fonts, els animals salvatges, els sentits, la pau... L'Alta Anoia és això i molt més.

El projecte de Rutes a peu i amb BTT per l'Alta Anoia del Consorci per la Promoció Turística de l'Alta Anoia pretén unir i fer descobrir aquests conceptes sobre el territori per mitjà d'una densa xarxa de camins, corriols i senders que serpentegen des de sempre per aquest espai de la Catalunya Central.

A més a més, el Consorci per la Promoció Turística de l'Alta Anoia és conscient de la necessitat de poder gaudir d'aquest patrimoni de manera sostenible i d'acord als canvis i avenços que la nostra societat pateix constantment. És en aquest sentit que s'ha volgut fer una forta aposta per integrar i demostrar, als més reticents, la perfecta compatibilitat d'aquests dos conceptes que defineixen l'Alta Anoia del segle XXI: natura i noves tecnologies, tot impulsant una nova iniciativa que dinamitzarà de manera sostenible l'actual xarxa de senderisme i BTT per l'Alta Anoia guiada a través de PDA, on les persones que visitin el territori podran descobrir, realitzar i, fins i tot, crear rutes de senderisme o en BTT pels diferents municipis de l'Alta Anoia. La PDA farà de guia turística, tant per mostrar el camí a seguir com per informar sobre els punts d'interès que es troben durant la ruta escollida.

Amb aquest sistema, el caminant o ciclista pot gaudir de l'entorn i, al mateix temps, de la història i fets que amaguen els diferents atractius turístics de la comarca.

Si encara no coneixes aquestes rutes o simplement no saps per on començar, has de saber que en el marc d'aquest projecte han estat identificats, al llarg i ample del territori de l'Alta Anoia, 250 km de rutes d'interès turístic o recreatiu. Aquests 250 km de ruta es divideixen en:

- una ruta circular principal que engloba la pràctica totalitat de la comarca
- un seguit de rutes, inscrites dins o al voltant de la ruta anterior, també circulars i que mantenen el seu interès de forma autònoma.

Amb aquest nou sistema es pretén donar a l'usuari la possibilitat de conèixer les diferents rutes senyalitzades del territori, descobrir-ne de noves i, fins i tot, crear-les de manera que pugui compartir tota aquesta informació amb tothom que vulgui a través de la web.

Podeu demanar més informació a www.altaanoia.info i entrar a altaanoiaenruta.com. ■

Receptes mallorquines

Cocarrois

Mossèn Alcover defineix el cocarroi com a "coqueta de pasta de farina, que de tot d'una es fa rodona i ben aprimada, després posen verdures i altres ingredients damunt una banda de la coca i dobleguen l'altra banda damunt aquella, de manera que la coca pren forma semicircular o de mitja lluna; es confegeixen les voreres fent-hi pessics, i després es cou al forn... "

Ingredients:

Pasta:
500 g de farina fluixa
1 tassó d'oli
2 tassons d'aigua
1 pols de sal
Farciment:
Espinacs bullits
1 grapat de panses i pinyons
Sal i oli

Preparació:

1. En un ribell, barregeu l'oli amb la sal i l'aigua. Aneu-hi afegint la farina de mica en mica fins que resulti una pasta llisa, ben consistent.
2. Deixeu-la reposar un quart d'hora (opcional).
3. Feu-ne bolles d'uns 100 grams i estireu-les donant-los forma de disc d'uns 10 o 12 cm de diàmetre.
4. Col·loqueu-los damunt una taula o del marbre, empolsats amb farina.
5. Salteu els espinacs amb les panses i els pinyons.
6. Poseu una cullerada d'aquest farciment damunt cada disc de pasta, tanqueu-lo i doneu-li forma amb els dits, a les voreres hi podeu donar forma de trena o esclafar-lo amb una forqueta.
7. Col·loqueu-los en una llauna greixada i enforneu-los uns 25 minuts a 180º en forn elèctric i uns 30 min en forn de llenya

També són molt bons farcits d'altres verdures: bledes, colflori, ceba, julivert... o de vàries verdures mesclades.

Crespells

Els crespells (o crespellets), del llatí crispus (arrissat),són un dels típics dolços mallorquins semblants a galetes que sens dubte fan les delícies de grans i petits.

Ingredients:

1 Kg de farina
400 g de sucre
1 pols de sal
2 ous
1 mica de llet o aigua
1 llevat

Preparació:

1. Col·loqueu la farina damunt d'un marbre o en un ribell, feu-hi un clot i afegiu-hi la resta d'ingredients, començant pel llevat
2. Pasteu-lo sense treballar la massa.
3. Deixeu-lo llevar un quart d'hora.
4. Elaboreu els crespells espolsant farina damunt el marbre, estenent-hi la massa amb les mans, fent-ne una bolla i aprimant-la amb el corró fent una làmina d'1cm de gruix, aproximadament i després empreneu un motlle especial (o feu trossos).
5. Feu-hi uns quants forats amb una forqueta .
6. En una safata greixada, poseu-los a coure al forn (180ª) de vint minuts a mitja hora.
7. Un cop refredats una mica empolseu-los amb sucre en pols

Receptes extretes del llibre "La Cuina de Mallorca" de Jaume Fàbrega

Senyeres

El Cogulló de Can Torra

Castellfollit del Boix

Ramon Serra Llacuna / Fotos cedides per Josep Orpinell - Club Excursionista Uecanoia

Transports

Alsina Graells

Tèlefon: Barcelona 93 302 40 86
E-mail: clientes@alsinagraells.es
info@alsinagraells.es
Web: www.alsinagraells.es

Horaris

Calaf - Igualada

Calaf	Els Prats de Rei	Copons	Igualada
09:14 h	09:19 h	09:27 h	09:48 h
19:29 h	19:34 h	19:42 h	20:03 h

Igualada - Igualada

Igualada	Copons	Els Prats de Rei	Calaf
08:27 h	08:48 h	08:56 h	09:01 h
17:57 h	18:18 h	18:26 h	18:31 h

Hispano Igualadina

Tèlefon: 93 804 44 51
Adreça: Passeig Verdaguer, s/n
08700 Igualada
Atenció al client: 902 44 77 26
de dilluns a dissabte de 8 a 21 h
E-mail: atencioalclient@hispanoigualadina.net
Web: www.hispanoigualadina.net

Horaris

BARCELONA - CALAF

BCN - Sants	BCN – Mª Cristina	Igualada	Jorba	Copons	Prats de rei	Calaf
DE DILLUNS A DIVENDRES FEINERS Excepte Agost, Nadal (del 26/12 al 31/12) i Dijous Sant.						
-	10.50	12.00	12.15	12.30	12.40	12.45
-	17.20	19.00	19.15	19.30	19.40	19.45
DE DILLUNS A DIVENDRES FEINERS. Agost, Nadal (del 26/12 al 31/12) i Dijous Sant.						
-	11.05	12.00	12.15	12.30	12.40	12.45
-	17.45	19.00	19.15	19.30	19.40	19.45
Dissabtes.						
-	11.05	12.15	12.30	12.45	12.55	13.00
-	17.45	19.00	19.15	19.30	19.40	19.45

CALAF - BARCELONA

Calaf	Prats de rei	Copons	Jorba	Igualada	BCN - Mª Cristina	BCN - Sants
DE DILLUNS A DIVENDRES FEINERS Excepte Agost, Nadal (del 26/12 al 31/12) i Dijous Sant.						
7.15	7.20	7.30	7.45	8.00	9.05	-
15.15	15.20	15.30	15.45	16.00	17.05	-
DE DILLUNS A DIVENDRES FEINERS. Agost, Nadal (del 26/12 al 31/12) i Dijous Sant.						
7.15	7.20	7.30	7.45	8.00	9.05	-
15.15	15.20	15.30	15.45	16.00	17.05	-
Dissabtes.						
8.00	8.05	8.15	8.30	9.00	10.05	-
15.15	15.20	15.30	15.45	16.00	17.05	-

Horaris de pas aproximats, depenent de la circulació

Taxis

Parades a Igualada: Passeig Verdaguer, s/n, Tel. 93 804 53 53
Servei Taxi 24 hores: Ricard Tomas, Tel. 609 47 82 19

Telèfons d'interès

Ajuntament de Copons info@copons.net	93 809 00 00
Consultori Mèdic	93 809 01 50
Assistenta Social	93 809 00 00
Servei de Podologia: Judit Muns	637 94 38 76
Àrea Sanitaria Rural	93 805 38 18
Associació Defensa Forestal	93 809 00 00
Bombers (emergències)	112
Ambulàncies i Emergències Mèdiques	061
Mossos d'Esquadra (emergències trànsit)	088
Mossos d'Esquadra (Igualada)	93 875 98 40
Protecció Civil Igualada	93 803 12 34
Repsol Butano	93 803 15 17
Repsol Gas Avaries	901 12 12 12
Fecsa	900 77 00 77
Aigües de Rigat	93 803 14 83
Telefònica Avaries	1002
Antena col·lectiva	616 52 23 13
Correus (Rosa)	655 92 63 80
Oficina Consorci Turisme Alta Anoia	93 868 03 66
Escola	93 809 01 42
Bàscula pública	93 809 00 00
Bibliobús Montserrat b.Montserrat@diba.es	616 98 83 52
Col·lecció d'eines tradicionals de fusteria	93 809 00 93 655 81 39 52
Tot Circ	93 809 00 81
info@totcirc.com	686 83 72 25 646 29 45 72
Cal Manset (Allotjament rural) calmanset@altaanoia.info	93 809 00 97
El Refugi de Copons	93 809 01 27
Queviures Mas	93 809 00 02
Fleca Lliró	93 809 00 75
Brodats Sala Farré, SCP	93 809 00 27
Escorxador Closa i Fills	93 809 00 36
Construccions Succesors de Closa Serra, SCP	93 809 08 02
Fusteria Josep Tomàs	93 809 00 93 655 81 39 52

Recordeu que
el **Codi Postal de Copons** ha canviat
a partir d'ara es el
08289

No callis, mulla't i digues-hi la teva!
Opinió, retalls d'història, actualitat, esports...
Tot té cabuda a Camí Ral.

I ara ens ho pots enviar per correu electrònic:
camiral@copons.net

Any1960

Any1940

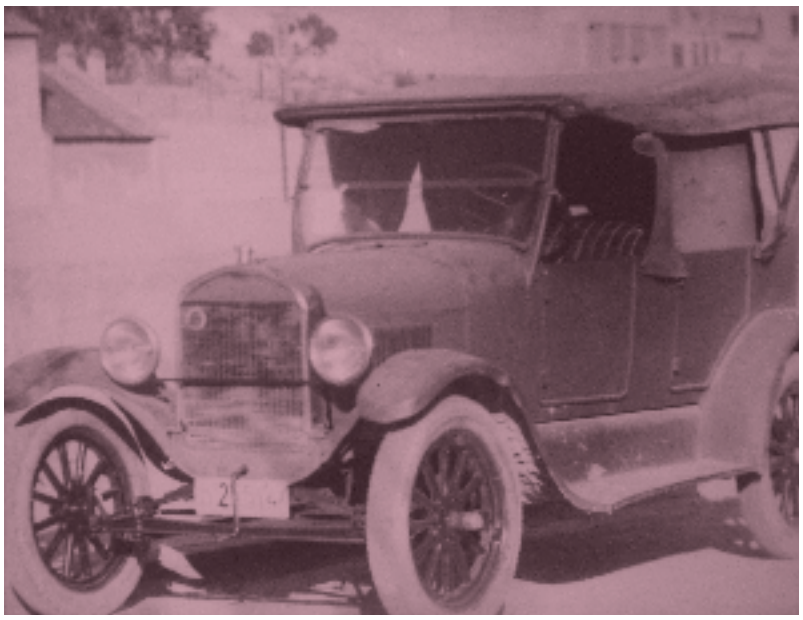

Any 1940

Any1948

Any1950

Primers vehicles que van donar servei a Copons

Any1948

CEDIDES PER ANTONI VILA PUJABET